

POKYNY K POSUZOVÁNÍ INTEROPERABILITY

Verze 1.0 přijatá Sborem pro Interoperabilní Evropu dne 05.12.2024

Obsah

Shrnutí.....	Error! Bookmark not defined.
O těchto pokynech	Error! Bookmark not defined.
1. Co jsou posouzení interoperability a proč jsou důležitá?	Error! Bookmark not defined.
1.1 Co stanoví nařízení o interoperabilní Evropě	8
1.2 Co je interoperabilita?	8
1.3 Klíčový podnět k posouzení interoperability	9
1.4 Jak může posouzení pomoci poskytovat lepší digitální veřejné služby s nižšími náklady?	10
2. Kdy je posouzení interoperability právně vyžadováno?	Error! Bookmark not defined.
2.1 Hlavní pojmy v kontextu posuzování interoperability	Error! Bookmark not defined.
2.1.1 Závazné požadavky?	Error! Bookmark not defined.
2.1.2 Subjekty veřejného sektoru a subjekty Unie?	Error! Bookmark not defined.
2.1.3 Dotčené transevropské digitální veřejné služby?	Error! Bookmark not defined.
2.1.4 Přeshraniční interoperabilita?	Error! Bookmark not defined.
2.2 Rozhodovací strom.....	26
2.3 Příklady	20
3. Jak provést posouzení interoperability?	Error! Bookmark not defined.
3.1 Obecná doporučení.....	Error! Bookmark not defined.
3.2 Příprava	Error! Bookmark not defined.
3.2.1 Určete potřebu posouzení interoperability	Error! Bookmark not defined.
3.2.2 Vymezte rozsah a cíle posouzení	Error! Bookmark not defined.
3.2.3 Sestavte multidisciplinární tým k provedení posouzení	Error! Bookmark not defined.
3.2.4 Určete příslušné zúčastněné strany	Error! Bookmark not defined.
3.3 Počáteční analýza.....	Error! Bookmark not defined.
3.3.1 Přezkum dokumentace a politik popisujících požadavky	Error! Bookmark not defined.
3.3.2 Určení příslušných závazných požadavků	Error! Bookmark not defined.
3.3.3 Zmapování dotčených transevropských digitálních veřejných služeb	Error! Bookmark not defined.
3.3.4 Zapojení zúčastněných stran	30
3.4 Posouzení přeshraniční interoperability	31
3.4.1 Analýza dopadů na přeshraniční interoperabilitu	31
3.5 Určení řešení	Error! Bookmark not defined.
3.5.1 Výzkum a vyhodnocení příslušných řešení pro Interoperabilní Evropu	Error! Bookmark not defined.
3.5.2 Výzkum příslušných řešení interoperability	Error! Bookmark not defined.

3.5.3 Vyhodnocení a výběr relevantních řešení pro Interoperabilní Evropu	Error! Bookmark not defined.
3.6 Podávání zpráv	Error! Bookmark not defined.
3.7 Následné kroky.....	Error! Bookmark not defined.
Shrnutí	Error! Bookmark not defined.
4. Jak zdokumentovat posouzení v souhrnné zprávě?	Error! Bookmark not defined.
4.1 Zveřejnění na oficiálních internetových stránkách.....	Error! Bookmark not defined.
4.2 Strojová čitelnost	41
4.3 Minimální obsah zprávy	41
4.4 Sdílení se Sborem pro Interoperabilní Evropu.....	Error! Bookmark not defined.
4.5 Ochrana citlivých informací	Error! Bookmark not defined.
Shrnutí	Error! Bookmark not defined.
5. Jak zavést řádné řízení postupu pro posuzování interoperability ve vaší organizaci?	Error! Bookmark not defined.
5.1 Zavedení řádného řízení.....	Error! Bookmark not defined.
5.2 Závislost na kontextu	Error! Bookmark not defined.
5.2.1 Řídící struktury.....	Error! Bookmark not defined.
5.2.2 Vyspělost interoperability	Error! Bookmark not defined.
5.2.3 Poučení z předchozích případů	Error! Bookmark not defined.
5.2.4 Stávající související řízení.....	Error! Bookmark not defined.
5.3 Udržitelnost, neustálé zlepšování a vzájemné učení.....	50
5.4 (Měkké) nástroje umožňující posuzování interoperability.....	50
5.4.1 Organizační kultura.....	51
5.4.2 Dovednosti pro posuzování interoperability.....	51
5.4.3 Prozkoumání možností opakovaného použití a automatizace	51
Shrnutí	Error! Bookmark not defined.
6. Další zdroje a budoucí vývoj těchto pokynů	53
6.1 Stávající zdroje	54
6.2 Budoucí nástroje	54
6.3 Budoucí vývoj pokynů	55

Shrnutí

Posuzování interoperability, jež stanoví nařízení o interoperabilní Evropě, zajišťuje plynulé a efektivní fungování přeshraničních digitálních veřejných služeb v celé EU. Tato posouzení se týkají právních, organizačních, sémantických a technických rozměrů a usnadňují mobilitu občanů a podniků v celé Unii. Tento postup, který je nutný v případě, že závazné požadavky mají dopad na přeshraniční interakce, zahrnuje přípravu, určení zúčastněných stran, počáteční analýzu a podrobné posouzení s využitím Evropského rámce interoperability (EIF) jako podpůrného nástroje. Zprávy musí být komplexní, strojově čitelné a musí být zveřejněny a sdíleny se Sborem pro Interoperabilní Evropu. Zásadní je účinné řízení s jasně vymezenými úlohami, začlenění do stávajících pracovních postupů a neustálé zlepšování prostřednictvím diskusí a sdílení osvědčených postupů, což je v souladu se závazkem Evropské komise snížit administrativní zátěž a zvýšit konkurenceschopnost.

Kapitola 1: Co jsou posouzení interoperability a proč jsou důležitá?

Posouzení interoperability jsou hodnocení vyžadovaná článkem 3 nařízení o interoperabilní Evropě. Zajišťují, aby závazné požadavky na transevropské digitální veřejné služby zohledňovaly před jejich zavedením otázky přeshraniční interoperability. Tato posouzení mají zásadní význam, protože usnadňují plynulé digitální interakce mezi veřejnými organizacemi, což je nezbytné pro mobilitu občanů a podniků v celé EU. Posouzení interoperability zahrnují právní, organizační, sémantické a technické rozměry a řeší problémy, jako jsou odlišné právní rámce, organizační struktury, jazyky a technické zdroje v jednotlivých členských státech. Pomáhají snižovat administrativní zátěž a podporují vzájemné učení, což v konečném důsledku zvyšuje kvalitu a dostupnost transevropských digitálních veřejných služeb.

Kapitola 2: Kdy je posouzení interoperability právně vyžadováno?

Tato kapitola objasňuje, kdy je posouzení interoperability podle nařízení o interoperabilní Evropě povinné. Definuje klíčové pojmy, jako jsou transevropské digitální veřejné služby a závazné požadavky. K určení toho, zda je posouzení nutné, slouží rozhodovací strom. Příklady ilustrují scénáře, kdy se posouzení vyžaduje či nikoli, jako je přizpůsobení vnitrostátních řešení pro výměnu údajů EU nebo zadávání veřejných zakázek na digitální služby, které nezahrnují přeshraniční interakce. Kapitola zdůrazňuje význam včasného posouzení a objasňuje, že posouzení mohou navazovat na předchozí hodnocení, aniž by bylo nutné je opakovat, pokud nedojde k významným změnám.

Kapitola 3: Jak provést posouzení interoperability?

Tato kapitola obsahuje průvodce krok za krokem, jak provést posouzení interoperability. Zahrnuje přípravné kroky, jako je identifikace potřeby posouzení, vymezení rozsahu a cílů, sestavení týmu a určení zúčastněných stran. Počáteční analýza zahrnuje přezkoumání dokumentace, identifikaci závazných požadavků, zmapování dotčených služeb a rozhovory se zúčastněnými stranami. Základní posouzení zkoumá dopad závazných požadavků na přeshraniční interoperabilitu z hlediska právních, organizačních, sémantických a technických aspektů. Na podporu postupu jsou uvedeny osvědčené postupy a příklady, například využití Evropského rámce interoperability a specializovaných nástrojů, jako jsou posouzení vyspělosti interoperability.

Kapitola 4: Jak zdokumentovat posouzení v souhrnné zprávě?

Zpráva o posouzení je zásadním výstupem, který shrnuje závazné požadavky, dotčené služby a zjištěné účinky na interoperabilitu. Musí být zveřejněna na oficiálních internetových stránkách, musí být strojově čitelná a musí obsahovat specifický obsah, jenž stanoví nařízení o interoperabilní Evropě. Kapitola uvádí

minimální požadovaný obsah, jako jsou obecné informace, zjištěné účinky a příslušná řešení interoperability. Poskytuje doporučení pro zajištění strojové čitelnosti a radí, jak chránit citlivé informace. Zpráva by měla být elektronicky sdílena se Sborem pro Interoperabilní Evropu, čímž se usnadní rozhodování a monitorování.

Kapitola 5: Jak zavést řádné řízení postupu pro posuzování interoperability ve vaší organizaci?

Účinné řízení je pro zajištění úspěchu posouzení interoperability zásadní. Tato kapitola se zabývá důležitostí různých faktorů, jako je závislost na kontextu, organizační uspořádání, udržitelnost a zdokonalení postupu pro posuzování. Doporučuje začlenit posouzení do stávajících administrativních pracovních postupů a zároveň upozorňuje na první kroky, které je třeba učinit, a na potřebu neustálého zlepšování prostřednictvím diskusí a sdílení osvědčených postupů. To navíc pomáhá umožnit přístup k tvorbě politiky připravené na digitální technologie, tj. formulovat politiky a právní předpisy připravené na digitální technologie tím, že se digitální aspekty zohlední již na začátku politického cyklu, čímž se zajistí jejich připravenost na digitální věk, schopnost obstát v budoucnosti a interoperabilita.

Kapitola 6: Další zdroje a budoucí vývoj těchto pokynů

Tato kapitola popisuje stávající a budoucí zdroje k provádění posouzení interoperability. Portál Interoperabilní Evropa slouží jako ústřední centrum pro výměnu znalostí a zdrojů, včetně informací o Evropském rámci interoperability a jeho souboru nástrojů, jakož i odkazů na Akademii pro Interoperabilní Evropu. V budoucnu budou k dispozici nástroje a online zdroje, které rovněž vyvine Evropská komise a které pomohou při provádění posouzení a zveřejňování zpráv. Samotné pokyny se budou nadále vyvíjet, přizpůsobovat novým okolnostem a povinným posouzením a očekává se, že budou často revidovány, aby zahrnovaly aktuální postupy a zkušenosti uživatelů.

O těchto pokynech

V éře rychlé digitální transformace má [nařízení o interoperabilní Evropě](#)¹ za cíl podpořit plynulé poskytování digitálních veřejných služeb v celé Evropské unii. Zásadní je přitom interoperabilita – schopnost různých organizací a systémů efektivně spolupracovat, vyměňovat si data a zajistit, aby veřejné služby byly nejen technologicky vyspělé, ale také dostupné a orientované na uživatele. V této souvislosti nejsou posouzení interoperability pouze technickou nutností, ale také strategickým imperativem.

Tyto pokyny neposkytují k zajištění plné interoperability žádný kouzelný vzorec, ale spíše **obecný výchozí bod na cestě k větší interoperabilitě**. Jejich cílem je proto nezávazně vysvětlit²:

- proč je posouzení interoperability užitečné a jak může pomoci veřejným organizacím poskytovat lepší digitální veřejné služby s nižšími náklady a vyšší efektivitou ([kapitola 1](#)),
- kdy je posouzení interoperability podle nařízení o interoperabilní Evropě povinné ([kapitola 2](#)),
- různé způsoby provádění posouzení interoperability ([kapitola 3](#)),
- co je třeba zohlednit ve zprávě o posouzení interoperability ([kapitola 4](#)),
- rozhodující faktory pro úspěšné zavedení a řízení postupů pro posuzování interoperability ve vaší veřejné organizaci ([kapitola 5](#)),
- další zdroje a informace o tom, jak přispět k dalšímu rozvoji pokynů ([kapitola 6](#)).

Různé skupiny mají na postupu pro posuzování interoperability různý zájem. Cílem těchto pokynů je uspokojit různé potřeby těchto různých skupin:

Posouzení (assess):

- rozhodnout o tom, zda je posouzení v konkrétním případě nutné,
- provést posouzení,
- zapojit se do posouzení.

Zpráva (report):

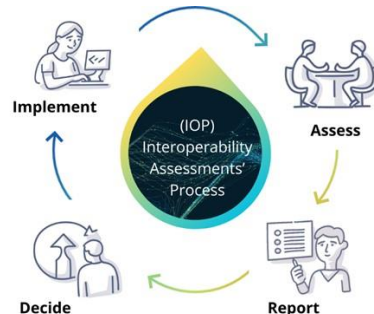
- zdokumentovat výsledek posouzení ve zprávě o posouzení,
- zveřejnit zprávu o posouzení.

Rozhodování (decide):

- rozhodnout o závazných požadavcích na základě zprávy o posouzení,
- rozhodnout o řízení posuzování interoperability.

Provádění (implement):

- provést závazné požadavky pomocí zprávy o posouzení.

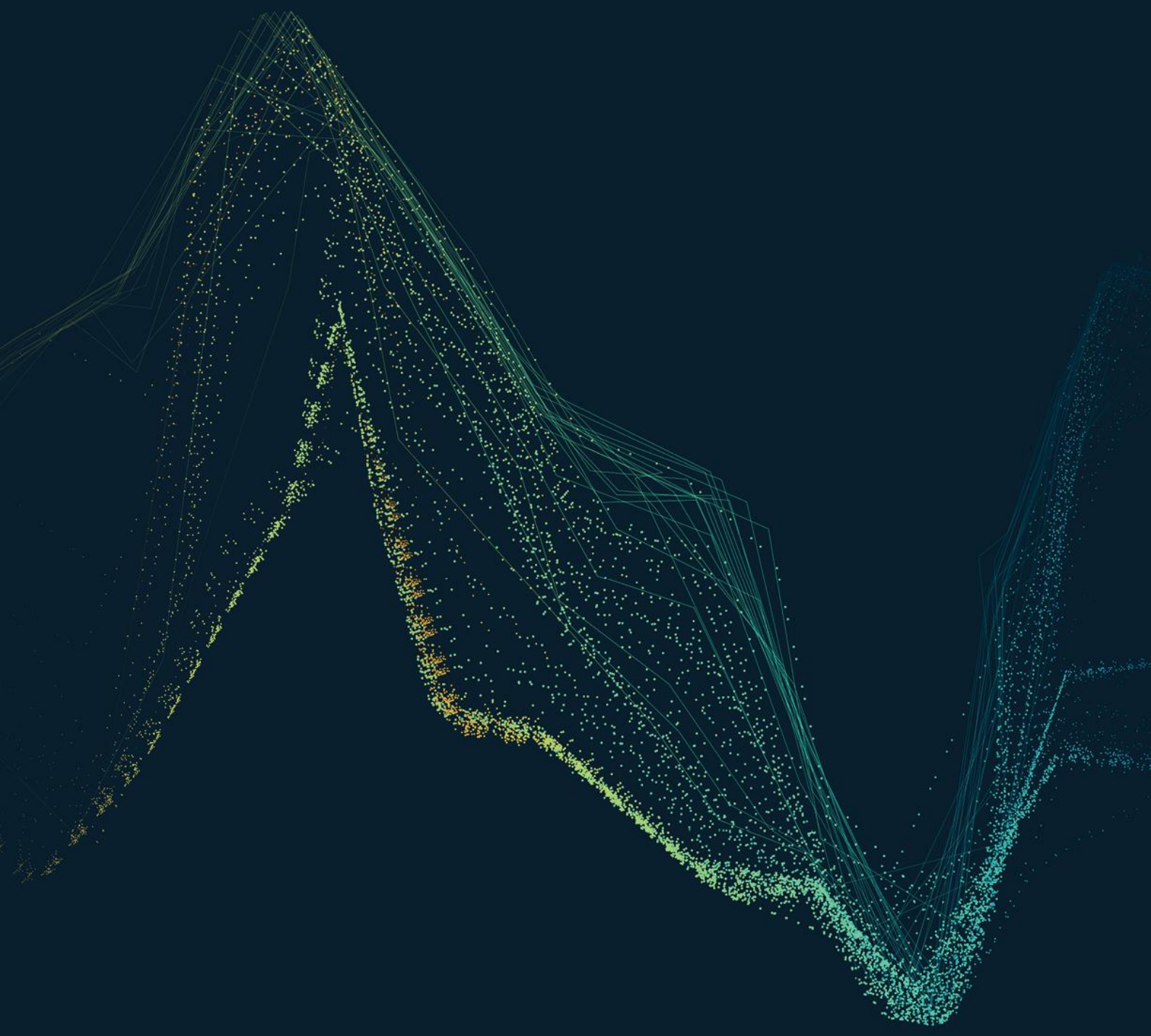
¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/903 ze dne 13. března 2024, kterým se stanoví opatření pro vysokou úroveň interoperability veřejného sektoru v celé Unii (nařízení o interoperabilní Evropě) (Úř. věst. L, 2024/903, 22.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj>)

² Závazný výklad právních předpisů EU spadá do výlučné pravomoci Soudního dvora Evropské unie.

Často kladené otázky týkající se posuzování interoperability a kde najít odpovědi

1. Co je posouzení interoperability? – [Kapitola 1](#)
2. Jaké závazné požadavky mohou mít dopad na přeshraniční interoperabilitu? – [Kapitola 2](#)
3. Na jaké transevropské digitální veřejné služby se budou tyto závazné požadavky vztahovat? – [Kapitola 2](#)
4. Které veřejné organizace jsou podle právních předpisů povinny provést povinné posouzení interoperability? – [Kapitola 2](#)
5. Jak lze zjistit, zda se závazné požadavky dotýkají přeshraniční interoperability transevropských digitálních veřejných služeb? – [Kapitola 3](#)
6. Jaké konkrétní kroky lze podniknout při posuzování interoperability? ([Kapitola 3](#))
7. Kterých veřejných a soukromých zúčastněných stran se závazné požadavky týkají? – [Kapitola 4](#)
8. V jaké fázi postupu pro stanovení a přijetí závazných požadavků by mělo být posouzení interoperability provedeno? – [Kapitola 4](#)
9. Kolik posouzení interoperability by mělo být ve vztahu k závazným požadavkům provedeno? – [Kapitola 2](#)
10. Jakým způsobem by měl být oznámen a zveřejněn výsledek povinného posouzení interoperability? – [Kapitola 5](#)
11. Kde lze najít další zdroje a jak se budou pokyny vyvíjet? – [Kapitola 6](#)

1 Co jsou posouzení interoperability a proč jsou důležitá?

1.1 Co stanoví nařízení o interoperabilní Evropě

Ustanovení čl. 3 odst. 1 nařízení o interoperabilní Evropě stanoví **povinnost provést posouzení interoperability**:

„Před přijetím rozhodnutí o nových nebo podstatně pozměněných závazných požadavcích provede subjekt Unie nebo subjekt veřejného sektoru posouzení interoperability.“

Podle čl. 3 odst. 2 nařízení o interoperabilní Evropě musí posouzení interoperability určit a posoudit:

- a) dopady závazných požadavků na přeshraniční interoperabilitu s využitím [Evropského rámce interoperability](#) jako podpůrného nástroje;
- b) zúčastněné strany, pro něž jsou závazné požadavky relevantní, a
- c) řešení pro Interoperabilní Evropu, která podporují provádění závazných požadavků.

Tyto pokyny vysvětlují nejen to, co je třeba udělat, ale také proč je to třeba udělat.

1.2 Co je interoperabilita?

K pochopení posouzení interoperability je důležité porozumět tomu, co se obecně rozumí interoperabilitou. Hlavním dokumentem pro interoperabilitu veřejných služeb v EU je Evropský rámec interoperability. Základním rysem Evropského rámce interoperability je, že definuje interoperabilitu jako více než jen technickou záležitost. Ve skutečnosti existují další důležité rozměry, které mají dopad na přeshraniční interoperabilitu digitálních veřejných služeb: i) členské státy mají odlišné právní rámce, což může vést k neslučitelným pravidlům; ii) rozdíly v organizaci příslušných orgánů a úrovních státní správy ztěžují pochopení toho, kdo je za co odpovědný, a porozumění tomu, jak se mohou vnitrostátní postupy vzájemně ovlivňovat v přeshraničních scénářích; iii) členské státy mají odlišné jazyky, kultury a právní pojmy, což ztěžuje zajištění jednotného chápání společných pojmů v celé EU, a iv) členské státy používají různé technické prostředky, které mohou být neslučitelné, a bránit tak vzájemnému propojení.

Oblastí působnosti nařízení o interoperabilní Evropě je konkrétně **přeshraniční interoperabilita, jež se týká transevropských digitálních veřejných služeb** (tj. schopnost účelně sdílet data přes hranice):

„přeshraniční interoperabilitou“ se rozumí schopnost subjektů Unie a subjektů veřejného sektoru členských států **vzájemně přeshraničně interagovat sdílením dat**, informací a znalostí prostřednictvím digitálních procesů v souladu s právními, organizačními, sémantickými a technickými požadavky souvisejícími s touto přeshraniční interakcí;

ustanovení čl. 2 bodu 1 nařízení o interoperabilní Evropě.

Co to znamená v praxi, když se podíváme na čtyři vrstvy (právní, organizační, sémantickou a technickou) Evropského rámce interoperability?

Právní interoperabilita posuzuje, zda jsou veřejné organizace působící podle různých právních rámců schopny spolupracovat při poskytování transevropských digitálních veřejných služeb (např. poskytování vnitrostátního průkazu osoby se zdravotním postižením, který lze použít jako právně platný doklad v jiných členských státech).

Organizační interoperabilita posuzuje, zda veřejné organizace uvádí do souladu své obchodní procesy, odpovědnosti a očekávání, aby dosáhly vysoce kvalitního poskytování transevropských digitálních veřejných služeb (např. jasné určení orgánu veřejné moci, který může vydávat vnitrostátní průkazy osob se zdravotním postižením platné v jiném členském státě).

Sémantická interoperabilita posuzuje, zda je při výměně mezi veřejnými organizacemi, která je nezbytná pro poskytování transevropských digitálních veřejných služeb, zachován přesný formát a význam vyměňovaných dat a informací a zda je srozumitelný (např. zajištění toho, aby obsah a struktura vnitrostátního průkazu osoby se zdravotním postižením byly srozumitelné orgánům v jiných členských státech).

Technická interoperabilita posuzuje, zda lze bezpečně a řádně propojit síťové a informační systémy různých veřejných organizací, což je nezbytné pro poskytování transevropských digitálních veřejných služeb (např. zajištění vydávání vnitrostátních průkazů osob se zdravotním postižením v digitálním formátu, který mohou zpracovat ostatní členské státy).

Nejnovější verze Evropského rámce interoperability byla přijata Evropskou komisí v roce 2017 a stala se základem mnoha vnitrostátních rámců interoperability a politik interoperability. V budoucnu bude vývoj Evropského rámce interoperability řízen prostřednictvím [Sboru pro Interoperabilní Evropu](#). Pokud se chcete dozvědět podrobnější informace, [Akademie pro Interoperabilní Evropu](#) nabízí [školení zaměřené na Evropský rámec interoperability](#).

Evropský rámec interoperability je dobrým výchozím bodem pro pochopení toho, co je posouzení interoperability.

1.3 Klíčový podnět k posouzení interoperability

Každý den veřejné organizace ukládají nebo mění závazné požadavky³ (tj. povinnosti, zákazy, podmínky, kritéria nebo omezení), které ovlivňují interakci s veřejnými organizacemi v jiných zemích nebo na úrovni EU, což je zase nezbytné pro poskytování transevropských digitálních veřejných služeb. Na tyto rozhodovací postupy se právě zaměřuje posuzování interoperability. Jeho cílem je zvýšit povědomí o přeshraniční interoperabilitě a o možném vlivu závazných požadavků na ni **předtím**, než se o těchto požadavcích rozhodne. Subjekty, které tato rozhodnutí obsahující závazné požadavky (např. právní návrh nebo zadávací řízení) připravují, jsou proto podle právních předpisů povinny posouzení provést. Mohou však posouzením pověřit jiné subjekty, protože členské státy mohou svobodně rozhodovat o vnitřních

³Pojmy nařízení o interoperabilní Evropě jsou podrobně vysvětleny v [kapitole 2](#).

zdrojích a spolupráci mezi svými subjekty veřejného sektoru, která je nezbytná k provedení posouzení interoperability (16. bod odůvodnění nařízení o interoperabilní Evropě).

1.4 Jak může posouzení pomoci poskytovat lepší digitální veřejné služby s nižšími náklady?

Bezproblémová digitální interakce mezi veřejnými organizacemi je nezbytná pro mobilitu občanů a podniků v celé EU, a tedy pro dokončení jednotného digitálního trhu a zvýšení konkurenceschopnosti hospodářství EU. Je také podmínkou kvalitních transevropských digitálních veřejných služeb. Důležitým faktorem umožňujícím bezproblémovou digitální interakci, a tedy i dosažení těchto cílů je interoperabilita. Umožnění těchto interakcí je však v počátečních fázích tvorby politiky a projektů v oblasti IT často opomíjeno, zejména v oblastech, které nesouvisejí s technickou interoperabilitou sítí a informačních systémů.

Posuzování interoperability co nejdříve zvyšuje povědomí o přeshraniční interoperabilitě – s cílem zvýšit mobilitu a konkurenceschopnost a zamezit nákladným překážkám interoperability.

Mimo vysoce harmonizované oblasti (např. výměna informací o vozidlech a řidičských průkazech) může být (společné) poskytování vysoce kvalitních digitálních veřejných služeb přes hranice členských států obzvláště náročné, a to kvůli specifickým přeshraničním problémům, které vznikají ve všech rozměrech interoperability (právní, organizační, sémantické a technické). Posouzení interoperability pomáhá zajistit, aby byly tyto problémy řádně posouzeny a aby byla pro pozdější provádění určena možná řešení, čímž se sníží administrativní zátěž a usnadní přístup občanů a podniků v EU k digitálním veřejným službám. Postup pro posuzování také pomáhá orgánům veřejné správy nalézt opakovaně použitelná řešení a vyhnout se nutnosti vyvíjet úplně nová řešení.

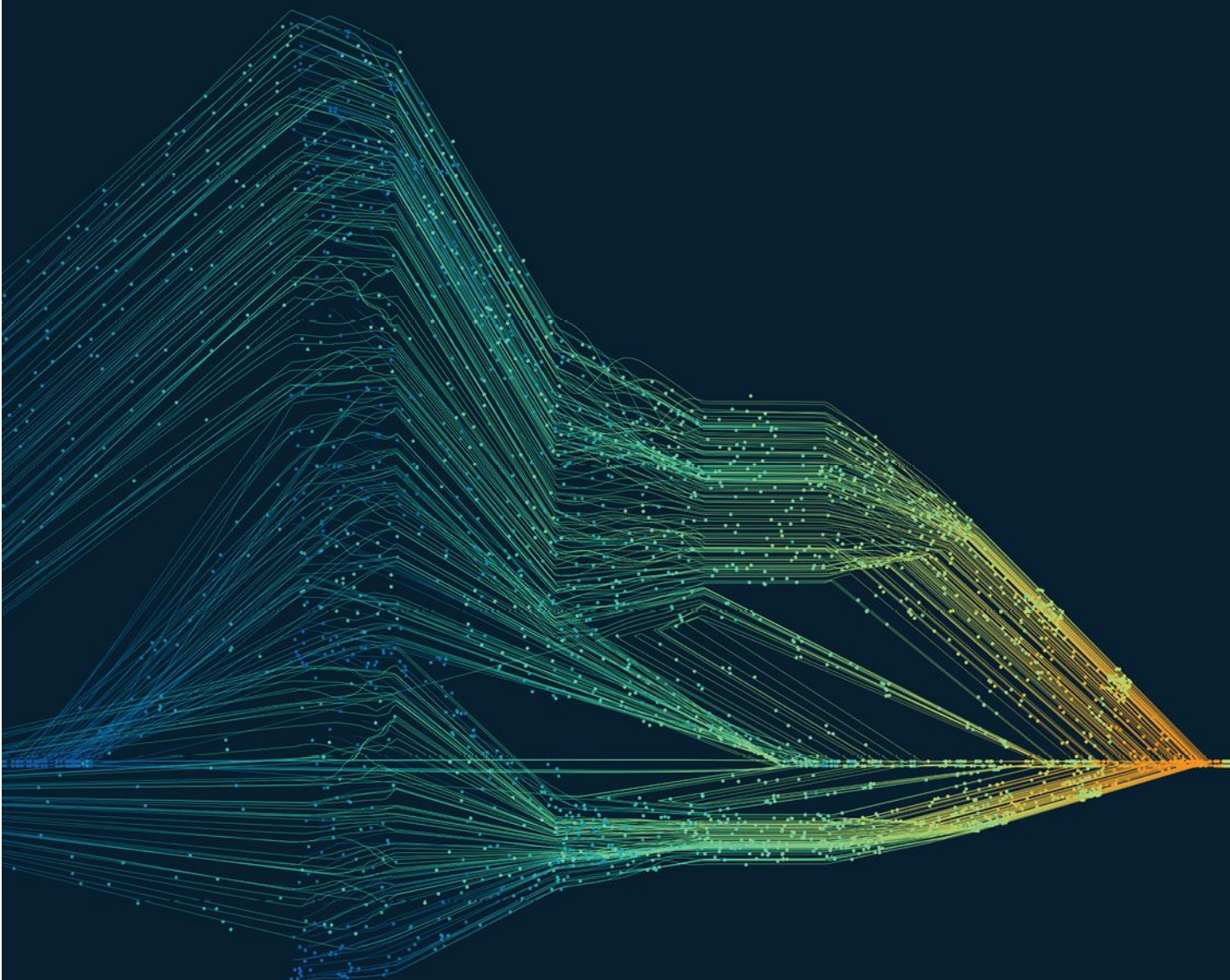
Posouzení interoperability usnadňuje při poskytování transevropských digitálních veřejných služeb řádné zohlednění všech rozměrů přeshraniční interoperability, čímž se předchází vzniku nadbytečné administrativní zátěže.

Zveřejňování posouzení interoperability má navíc sloužit ke sdílení získaných poznatků mezi veřejnými organizacemi v EU, a tím jim má pomoci zlepšit rozhodování o závazných požadavcích a zlepšit opakované použití. To by mělo být umožněno nejen prostřednictvím mechanismů, jako je vzájemné hodnocení, ale také prostřednictvím úložiště, kde budou k dispozici dříve provedená posouzení. Samotné povinné posouzení interoperability sice nemůže zabránit vzniku problémů s přeshraniční interoperabilitou, avšak pomáhá určit potřebu nových právních, organizačních, sémantických nebo technických řešení a dohod na úrovni EU nebo na vnitrostátní úrovni, které by odstranily nebo omezily

Přínosy posouzení interoperability přesahují přínosy jednotlivých posouzení, protože mohou podpořit vzájemné učení mezi veřejnými organizacemi a mohou pomoci určit problémy, které lze nejlépe řešit společným úsilím.

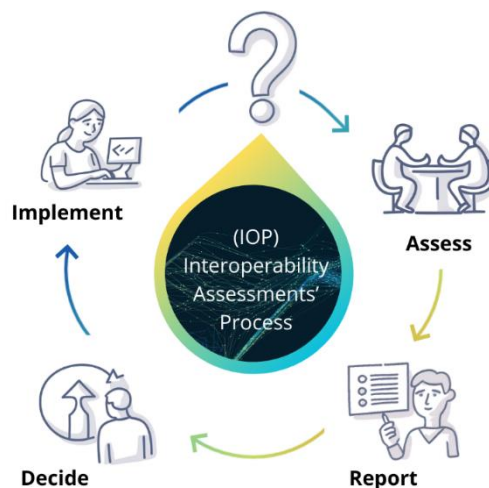
přeshraniční překážky.

2 Kdy je posouzení interoperability právně vyžadováno?

Cílem této kapitoly je pomoci osobám, které jsou ve svých veřejných organizacích odpovědné za posuzování interoperability, se rozhodnout, zda jsou podle právních předpisů povinny provést posouzení interoperability.

Konkrétněji analyzuje pojmy nařízení o interoperabilní Evropě, které zakládají povinnost provést posouzení interoperability. Na základě podrobného vysvětlení těchto klíčových pojmů shrnuje rozhodovací strom kroky, které je třeba učinit, abyste porozuměli tomu, zda je nutné provést posouzení interoperability. Tyto pojmy jsou názorněji ilustrovány řadou příkladů v podobě případů, kdy je či není nezbytné provést posouzení.

2.1 Hlavní pojmy v kontextu posuzování interoperability

Cílem posouzení interoperability je dobře řízený postup změn, při kterém jsou dopady na přeshraniční interoperabilitu zjišťovány co nejproaktivněji. Hlavní pojmy definuje článek 2 nařízení o interoperabilní Evropě:

2.1.1 Závazné požadavky

Pojem „závazné požadavky“ je definován v čl. 2 bodě 15 nařízení o interoperabilní Evropě jako:

- povinnost, zákaz, podmínka, kritérium nebo omezení,
- právní, organizační, sémantické nebo technické povahy,
- které stanoví subjekt Unie nebo subjekt veřejného sektoru,
- v souvislosti s jednou nebo několika transevropskými digitálními veřejnými službami a
- které mají dopad na přeshraniční interoperabilitu.

Co říká nařízení o interoperabilní Evropě

V 18. bodě odůvodnění nařízení o interoperabilní Evropě je dále upřesněno, co je závazný požadavek a jak jej lze stanovit:

Závazné požadavky lze stanovit v rámci „právního nebo správního předpisu, smlouvy, výzvy k podávání nabídek nebo jiného úředního dokumentu. Závazné požadavky ovlivňují způsob, jakým jsou transevropské digitální veřejné služby a jejich sítě a informační systémy používané k jejich poskytování koncipovány, zadávány, vyvíjeny a realizovány, čímž ovlivňují příchozí nebo odchozí datové toky těchto služeb. Úkoly, jako je vývojová údržba nezavádějící podstatné změny, bezpečnostní nebo technické aktualizace nebo prosté pořízení standardního vybavení informačních a komunikačních technologií (IKT), však obvykle nemají vliv na přeshraniční interoperabilitu transevropských digitálních veřejných služeb, a nevedou proto k povinnému posouzení interoperability ve smyslu tohoto nařízení.“⁴

Při posuzování, zda je požadavek „závazný“ podle nařízení o interoperabilní Evropě, je jedním z podstatných faktorů skutečnost, zda má požadavek důsledky pro ostatní organizace, které se podílejí na poskytování veřejné služby (tj. vliv na přeshraniční interoperabilitu). Za závazný požadavek lze například

⁴Relevantní je rovněž 10., 15.–17. a 21.–22. bod odůvodnění nařízení o interoperabilní Evropě.

považovat technický požadavek, který se stává povinným pouze pro stranu přijímající rozhodnutí, ale **přesto omezuje možnosti volby ostatních**.

Závazné požadavky obvykle vyplývají z právních předpisů. Závazný požadavek stanovený v právním předpise se může týkat například:

- shromažďování, zpracovávání, vytváření, výměny nebo sdílení dat mezi subjekty Unie nebo subjekty veřejného sektoru (např. nařízení o veřejných rejstřících),
- automatizace nebo digitalizace veřejných služeb nebo jejich souvisejících postupů (např. využití umělé inteligence ve veřejné službě nebo poskytování řidičského průkazu v digitální podobě (ve formě dat) namísto fyzického průkazu),
- využívání nových nebo stávajících síťových a informačních systémů (např. využívání technického systému na základě zásady „pouze jednou“⁵).

Například právní předpisy EU, které členskými státy ukládají povinnost koordinovat plnění různých úkolů státní správy, budou na podporu plnění nových požadavků často vyžadovat vývoj – nebo zásadní úpravy – a také integraci informačních systémů nebo jiných digitálních řešení, jako jsou rozhraní API⁶. Mezi právní předpisy EU, které obsahují závazné požadavky, patří např. [nařízení o jednotné digitální bráně](#) (požadavek na přidání další vrstvy nad vnitrostátní infrastrukturu), [nařízení eIDAS](#) (požadavek na přizpůsobení vnitrostátních služeb) a schengenské právní předpisy (požadavek na plnou harmonizaci systémů).

Výdaje na významný rozvoj informačních systémů často vyžadují mandát prostřednictvím přidělení rozpočtových prostředků. Nové toky dat mezi orgány navíc často vyžadují právní základ pro výměnu dat. **Obecně má proto smysl věnovat pečlivou pozornost všem požadavkům, které jsou součástí rozhodnutí normotvůrce.** Je však třeba mít na paměti, že subjekty veřejného sektoru nebo subjekty Unie se mohou v některých případech rozhodnout stanovit závazné požadavky mimo právní předpisy (např. požadavky v zadávacích řízeních, rozsáhlých pilotních projektech nebo v dvoustranných dohodách mezi dvěma či více členskými státy). Je také možné, že po posouzení závazných požadavků z původních právních předpisů mohou být stanoveny další požadavky (např. upřesnění poskytování digitálních veřejných služeb). Tato rozhodnutí by mohla omezit možnosti volby ostatních, a proto by bylo rovněž nutné provést posouzení interoperability.

Obecně nebude třeba provádět žádné posouzení v případech, které se týkají úkolů, jako je vývojová údržba nezavádějící podstatné změny, bezpečnostní nebo technické aktualizace nebo prosté pořízení standardního vybavení informačních a komunikačních technologií (IKT) (18. bod odůvodnění nařízení o interoperabilní Evropě).

Kromě toho, že má závaznou povahu, by „závazný požadavek“ ve smyslu nařízení o interoperabilní Evropě musel **být stanoven subjektem Unie nebo subjektem veřejného sektoru**, musel by se týkat jedné nebo více **transevropských digitálních veřejných služeb** a musel by mít dopad na **přeshraniční interoperabilitu**. Tyto pojmy jsou vysvětleny níže.

⁵Viz článek 14 nařízení o jednotné digitální bráně: nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724 ze dne 2. října 2018, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012 (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 1).

⁶ Rozhraní pro programování aplikací jsou softwarem, který zprostředkuje, a tím umožňuje komunikaci dvou aplikací, tj. umožňuje přenos dat.

2.1.2 Subjekty veřejného sektoru a subjekty Unie?

Posuzované závazné požadavky musí stanovit subjekt veřejného sektoru nebo subjekt Unie. Ustanovení čl. 2 bodu 6 nařízení o interoperabilní Evropě definuje „subjekt veřejného sektoru“ stejným způsobem, jakým je subjekt veřejného sektoru definován v čl. 2 bodě 1 [směrnice o otevřených datech](#), a to:

- stát, regionální nebo místní orgán,
- veřejnoprávní subjekt⁷ nebo
- sdružení tvořené jedním nebo více takovými orgány nebo jedním nebo více takovými veřejnoprávními subjekty.

Tato definice se používá nejen v souvislosti se směrnicí o otevřených datech, ale také v nařízení eIDAS. Na veřejnou organizaci, která spadá do oblasti působnosti těchto právních předpisů, se proto také vztahuje definice subjektu veřejného sektoru podle nařízení o interoperabilní Evropě.

Ustanovení čl. 2 bodu 5 nařízení o interoperabilní Evropě definuje „subjekty Unie“ jako „orgány, instituce a jiné subjekty zřízené Smlouvou o EU, Smlouvou o fungování EU nebo Smlouvou o založení Evropského společenství pro atomovou energii nebo na základě uvedených smluv“.

2.1.3 Dotčené transevropské digitální veřejné služby?

Služby se považují za transevropské digitální veřejné služby, pokud splňují kumulativní požadavky stanovené v čl. 2 bodě 2 nařízení o interoperabilní Evropě. Jinými slovy, tyto služby jsou:

„digitální služby, které si poskytují subjekty Unie nebo subjekty veřejného sektoru mezi sebou navzájem nebo které poskytují tyto subjekty fyzickým či právnickým osobám v Unii a které vyžadují interakci přes hranice členských států mezi subjekty Unie navzájem nebo mezi subjekty Unie a subjekty veřejného sektoru prostřednictvím jejich sítí a informačních systémů“.

– ustanovení čl. 2 bodu 2 nařízení o interoperabilní Evropě.

Posouzením interoperability musí projít pouze závazné požadavky týkající se těchto transevropských digitálních veřejných služeb. To znamená, že požadavek by měl **ovlivňovat způsob, jakým** jsou transevropské digitální veřejné služby nebo jejich sítě a informační systémy koncipovány, zadávány, vyvíjeny, realizovány a poskytovány, čímž ovlivňují příchozí nebo odchozí datové toky těchto služeb. Jinými slovy, požadavek by měl ovlivňovat dotčená data, a to s ohledem na to, od koho a ke komu jdou a jakým digitálním řešením. Příchozí datové toky mohou zahrnovat:

- data potřebná k poskytování digitální veřejné služby,
- informace o tom, od koho jsou přijímána,
- a digitální kanál, kterým jsou přijímána.

Odchozí datové toky mohou zahrnovat:

- data poskytovaná digitální veřejnou službou,

⁷Viz definice v čl. 2 bodě 2 směrnice o otevřených datech: „subjekt se všemi těmito vlastnostmi: a) je založen za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb veřejného zájmu, který nemá průmyslovou nebo obchodní povahu; b) má právní subjektivitu a c) je financován převážně státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty; nebo podléhá řídicímu dohledu těchto orgánů nebo subjektů; nebo je v jeho správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty.“

- informace o tom, komu jsou poskytována,
- a digitální kanál, kterým jsou poskytována.

2.1.3.1 Co je digitální veřejná služba?

K plnému pochopení pojmu transevropské digitální veřejné služby je důležité porozumět základním pojmům, na nichž je tento pojem založen. Nařízení o interoperabilní Evropě se vztahuje pouze na **digitální veřejné služby**, ale nedefinuje, které služby mají být považovány za veřejné služby. V čl. 1 odst. 3 se uvádí, že „[t]oto nařízení se použije, aniž je dotčena pravomoc členských států vymezit, co se rozumí veřejnými službami, nebo jejich pravomoc přijímat procesní pravidla nebo poskytovat, spravovat nebo provádět tyto služby“. To znamená, že ne všechny veřejné služby budou ve všech členských státech stejné.

Mají však některé společné znaky: digitálními veřejnými službami ve smyslu nařízení o interoperabilní Evropě jsou **pouze služby poskytované buď subjekty Unie, nebo subjekty veřejného sektoru členských států**. Soukromé společnosti mohou například spravovat parkoviště na veřejném prostranství a parkovací aplikaci, která tuto službu podporuje. Samotná skutečnost, že fyzický prostor je ve vlastnictví subjektu veřejného sektoru a že si jej tyto soukromé společnosti od tohoto subjektu veřejného sektoru pronajímají, automaticky neznamená, že digitální parkovací aplikace jsou digitálními veřejnými službami poskytovanými subjektem veřejného sektoru. V jiných případech mohou subjekty soukromého sektoru plnit pomocnou úlohu, která nemá vliv na veřejnou povahu služby (například veřejná služba může využívat cloudové služby poskytované subjekty soukromého sektoru, nicméně celkovou odpovědnost za poskytování služby si ponechává subjekt veřejného sektoru nebo subjekt Unie).

Transevropské digitální veřejné služby jsou omezeny na služby, které jsou **poskytovány buď jinému subjektu veřejného sektoru nebo subjektu Unie, nebo fyzické či právnické osobě v EU**. To znamená, že do definice nespádají požadavky týkající se služeb, které jsou k dispozici pouze pro interní použití v rámci subjektu veřejného sektoru nebo subjektu Unie (např. rezervace stolu v otevřeném kancelářském prostoru), ani služby, které zahrnují pouze interakci se zemí nebo občany a podniky **mimo EU**.

2.1.3.2 Co činí digitální veřejnou službu transevropskou?

Pokud dotčená služba nebo služby splňují požadavky na digitální veřejnou službu, je možné posoudit, zda se jedná také o transevropskou digitální veřejnou službu. To zahrnuje splnění dvou podmínek: i) služba musí zahrnovat interakci přes hranice členských států, mezi subjekty Unie nebo mezi subjekty Unie a subjekty veřejného sektoru, tj. přesahující jejich jurisdikci, a ii) k této interakci musí docházet prostřednictvím jejich sítí a informačních systémů.

Příklady **interakcí přes hranice členských států** mohou být interakce potřebné pro vzájemné uznávání akademických diplomů nebo odborných kvalifikací; výměnu údajů o vozidlech pro zajištění bezpečnosti silničního provozu; přístup k údajům o sociálním zabezpečení a zdravotním stavu a výměnu informací týkajících se daní, cel a obecně všech služeb, které uplatňují zásadu „pouze jednou“.

Interakce mezi subjekty Unie může například zahrnovat interakci mezi útvarem Komise a agenturou pro řízení projektu nebo programu financování nebo interakci mezi spolunormotvůrci.

K **interakci mezi subjekty veřejného sektoru členských států a subjekty Unie** by mohlo docházet například v rámci systémů jednotného portálu, nadlimitních veřejných zakázek nebo různých mechanismů podávání zpráv. Interakce, které probíhají prostřednictvím systémů poskytovaných subjekty Unie, ale podporují interakci přes hranice členských států, by spadaly do obou kategorií (např. interakce prostřednictvím technického systému na základě zásady „pouze jednou“).

Služba musí rovněž vyžadovat interakci **mezi sítěmi nebo informačními systémy** dvou nebo více subjektů veřejného sektoru nebo subjektů Unie. Pokud poskytování digitální veřejné služby nevyžaduje interakci se sítěmi nebo informačními systémy jiných subjektů veřejného sektoru nebo subjektů Unie, pak se služba nepovažuje za transevropskou digitální veřejnou službu. Tak je tomu například při výměně důkazů běžnou poštou.

2.1.4 Přeshraniční interoperabilita?

Závazné požadavky nevyhnutelně mají z hlediska rozsahu dopad na přeshraniční interoperabilitu, jež je definována v čl. 2 bodě 1 nařízení o interoperabilní Evropě. Otázka, jak velký dopad mají, je součástí samotného posouzení, ale otázka jejich možného dopadu je součástí předběžného posouzení. Pokud se požadavky, které mají být posouzeny, týkají transevropských digitálních veřejných služeb (a tím i interakce mezi subjekty veřejného sektoru v různých členských státech a subjekty Unie), mají obvykle dopad i na přeshraniční interoperabilitu, protože budou určovat způsob, jakým spolu subjekty veřejného sektoru a subjekty Unie vzájemně interagují.

2.2 Rozhodovací strom

Jako základ lze pro posouzení, zda je posouzení interoperability nutné, použít rozhodovací strom obsažený na následující straně. Pokud orgán v rozhodovacím stromu dospěje k odpovědi „Ano“, je posouzení interoperability povinné. Pokud ne, není posouzení interoperability povinné, ale může být přesto přínosné (viz kapitola 1).

Obrázek 1: Rozhodovací strom pro posouzení interoperability

Relevantní pojmy	Krok	Otázka	Pokud je odpověď „Ano“	Pokud je odpověď „Ne“
Potvrzení, zda se nacházíte v procesu, který definuje závazné požadavky, a potvrzení existence závazného požadavku, který může vyvolat potřebu posouzení.	1	Nacházíte se v procesu, který definuje závazné požadavky? např. v legislativním procesu, procesu zadávání veřejných zakázek. Jinými slovy, je třeba o závazných požadavcích, které zvažujete, teprve rozhodnout , a je tedy možné je ještě změnit ?	Přejděte na krok 2	Posouzení interoperability není nutné. <i>Provést posouzení interoperability je povinné pouze v případě, že je požadavek stále možné změnit.</i>
Posouzení, zda je požadavek závazný.	2	Je požadavek, o kterém má být rozhodnuto, závazný ? (tj. jedná se o něco, co omezuje možnosti volby ostatních)?	Přejděte na krok 3	Posouzení interoperability není nutné. <i>Pro zahájení posouzení interoperability jsou zásadní pouze závazné požadavky.</i>
Posouzení, zda se závazný požadavek týká digitálních veřejných služeb.	3	1. Týká se závazný požadavek digitální veřejné služby poskytované buď subjekty Unie, nebo subjekty veřejného sektoru?	Přejděte na krok 4	Posouzení interoperability není nutné. <i>Nařízení o interoperabilní Evropě se vztahuje pouze na veřejné služby poskytované subjekty veřejného sektoru nebo subjekty Unie.</i>
	4	2. Je digitální veřejná služba poskytována buď jinému subjektu veřejného sektoru, nebo subjektu Unie, nebo fyzické či právnické osobě v EU?	Přejděte na krok 5	Posouzení interoperability není nutné. <i>Nařízení o interoperabilní Evropě se vztahuje pouze na veřejné služby poskytované jiným subjektům veřejného sektoru nebo subjektům Unie.</i>

EVROPSKÁ KOMISE – POKYNY K POSUZOVÁNÍ INTEROPERABILITY (NÁVRH)

Relevantní pojmy	Krok	Otázka	Pokud je odpověď „Ano“	Pokud je odpověď „Ne“
Posouzení přeshraničního sdílení dat a určení, zda je digitální veřejná služba transevropská.	5	Vyžaduje poskytování dotčené digitální veřejné služby interakce prostřednictvím sítí nebo informačních systémů: a) mezi subjekty veřejného sektoru, které se nacházejí za hranicemi členských států ; b) mezi subjekty Unie nebo c) mezi subjekty Unie a subjekty veřejného sektoru ?	Přejděte na krok 6.	Posouzení interoperability není nutné. <i>Služby omezené na jeden členský stát nelze považovat za transevropské digitální veřejné služby. Aby bylo posouzení povinné, musí mít závazný požadavek dopad na přeshraniční interakci – pokud služba nezahrnuje přeshraniční interakci sítí nebo systémů, není považována za transevropskou digitální veřejnou službu.</i>
Potvrzení, že je posouzení nezbytné	6	Je to poprvé, co se provádí posouzení tohoto závazného požadavku?	Je nutné provést posouzení interoperability. <i>Podle právních předpisů jste povinni provést posouzení interoperability a zveřejnit zprávu.</i>	Posouzení interoperability není nutné. <i>Posouzení interoperability není podle právních předpisů povinné. Dobrovolné posouzení však může být i tak přínosné.</i>

Bez ohledu na výsledek rozhodovacího stromu je důležité vzít v úvahu následující tři body:

Není třeba opakovat

Povinnost provést posouzení má pouze veřejná organizace, která plánuje rozhodnout o požadavku. To platí pro požadavky v kterékoli fázi životního cyklu digitální veřejné služby a může to znamenat různé subjekty v závislosti na tom, zda jsou požadavky zavedeny právním návrhem nebo upřesněny později (stanovením nových) během provádění nebo řízení služby. Pokud je věc ve sdílené odpovědnosti, musí se subjekty dohodnout na rolích a spolupracovat (viz také [kapitola 5](#)). Povinnost se netýká veřejné organizace, která požadavek pouze provádí a je vázána rozhodnutím jiné veřejné organizace (viz také otázky 1 a 2 v rozhodovacím stromu). Pokud je rozhodnutí přijímáno společně (např. v rámci přeshraničního projektu), může být posouzení rovněž provedeno společně.

Pravidlo, že posouzení není nutné opakovat, je dále objasněno výjimkou obsaženou v článku 3 nařízení o interoperabilní Evropě: není třeba ve vztahu k dříve posouzenému závaznému požadavku opakovat povinné posouzení interoperability. I když však není nutné posouzení opakovat, mohou spolu různé verze jistě souviset.

Související posouzení

Posouzení na sebe mohou přímo navazovat, když jedna veřejná organizace (např. subjekt Unie) stanoví závazné požadavky na vysoké úrovni, které pak podrobněji definují prováděcí subjekty. K tomu může dojít například při provedení směrnice EU ve vnitrostátních právních předpisech nebo v případě, kdy je dříve posouzený závazný požadavek přijatý v právním dokumentu podrobněji upřesněn v rámci zadávacího řízení za účelem jeho provedení. Pokud se tak stane prostřednictvím rozhodnutí o nových závazných požadavcích, mohou být v této pozdější fázi zavedeny i překážky přeshraniční interoperability, takže bude třeba nově přidané požadavky posoudit. Tato posouzení však mohou odkazovat na předchozí posouzení a vycházet z jejich výsledků.

Podle stejného pravidla není třeba provádět posouzení ve fázi provádění, pokud má být závazný požadavek proveden prostřednictvím řešení poskytnutých subjekty Unie. Zde se předpokládá, že všechna řešení poskytovaná subjekty Unie jsou standardně interoperabilní, protože jsou poskytována pro nejrůznější kontexty v celé EU. I v tomto případě však může být posouzení interoperability provedeno dobrovolně, aby se ověřilo, že tato řešení v konkrétním kontextu odstraňují všechny potenciální překážky přeshraniční interoperability.

Žádné zpětné posouzení

Právní povinnost provádět posouzení interoperability vstupuje v platnost dne 12. ledna 2025. O mnoha závazných požadavcích, které ovlivňují přeshraniční interoperabilitu transevropských digitálních veřejných služeb, již bylo rozhodnuto, ale dosud nebyly provedeny ve vnitrostátním právu nebo prováděny. Zpětné posouzení není povinné, ale ve významných případech se velmi doporučuje, protože může pomoci při provedení ve vnitrostátním právu nebo provádění, jak je vysvětleno výše.

2.3 Příklady

Případ 1: přizpůsobení vnitrostátního řešení tak, aby umožňovalo výměnu dat s ostatními členskými státy

Velké město v členském státě potřebuje dále rozvíjet svůj technický systém, a podpořit tak rozšířené požadavky na výměnu údajů s orgány jiných členských států, které vyplývají z nového nařízení EU.

Příslušné generální ředitelství Komise však v souvislosti s předložením návrhu provedlo podrobné posouzení interoperability, které popisuje očekávané důsledky pro členské státy. Není nutné provádět nové posouzení interoperability, pokud zamýšlená změna vyplývá přímo z potřeby dosáhnout souladu s novým nařízením. Jinými slovy, nové posouzení není v tomto případě povinné, protože město **nepřijímá** rozhodnutí, ale pouze **provádí** rozhodnutí o závazných požadavcích (viz otázka 1 v rozhodovacím stromu).

Nové posouzení by však bylo povinné, pokud by se město rozhodlo provést další požadavky, které nevyplývají z povinnosti podle nového nařízení, ale byly by zasazeny do stejného kontextu (přeshraniční výměna údajů) nebo by jej mohly ovlivnit (změna formátu nebo vlastnictví údajů).

Případ 2: potřeba podpory v oblasti IT pro nové právní předpisy EU.

Vládní agentura v členském státě potřebuje dále rozvíjet své řešení pro podávání zpráv, a podpořit tak nové závazné požadavky vyplývající z nedávno přijatého nařízení. Nařízení ukládá subjektům, které působí na domácím trhu s výrobkem X, povinnost pravidelně předkládat digitální zprávy o prodeji svého výrobku.

Posouzení se nevyžaduje, protože agentura nepřijímá rozhodnutí, ale pouze provádí rozhodnutí o závazných požadavcích (viz otázka 1).

Situace by však byla jiná, pokud by nařízení stanovilo pouze požadavek na vysoké úrovni a agentura by plánovala rozhodnout o dalších nových závazných požadavcích na provádění, které dosud nebyly posouzeny. Agentura by například musela rozhodnout o požadavcích upravujících sdílení digitálních zpráv o prodeji a následně by musela posoudit dopad tohoto požadavku na přeshraniční sdílení údajů.

Agentura by i přesto mohla dojít k závěru, že není povinna provádět posouzení interoperability. Nový požadavek se netýká digitální veřejné služby (konkrétně se netýká interakce této služby s ostatními), ale pouze mění limit počtu společností, o nichž se podává zpráva (otázka 3). V tomto případě může být dobrovolné posouzení přesto přínosné.

Případ 3: nabídkové řízení na rámcovou smlouvu na údržbu a další rozvoj technických systémů

Vládní agentura členského státu se chystá zahájit nabídkové řízení na rámcovou smlouvu na údržbu a další rozvoj svých informačních systémů. Agentura rozhoduje o závazném požadavku, neprovádí pouze rozhodnutí (otázka 1).

Závazné požadavky mohou zahrnovat výzvu k podávání nabídek. Nabídkové řízení na rámcovou smlouvu na provoz, údržbu a další rozvoj profesionálních systémů však samo o sobě nebude obsahovat závazné požadavky na digitální veřejné služby, ale spíše „vývojovou údržbu“ (otázka 2). Posouzení interoperability proto není nutné.

Posouzení bude obvykle nutné, pokud je v rámci zakázky požadován vývoj specifického systému (např. je zaveden nový vnitrostátní požadavek nebo požadavek specifický pro danou organizaci, který má podpořit nové právní předpisy – to by mohlo mít důsledky pro přeshraniční interoperabilitu

transevropských digitálních veřejných služeb, protože to může měnit obchodní logiku systému nebo její aspekty).

Případ 4: pořízení řešení pro službu využívanou přeshraničními uživateli

Obec v příhraniční oblasti členského státu zvažuje pořízení digitálního samoobslužného řešení, které by umožnilo platit za parkování ve vymezených oblastech obce. V souvislosti s rozhodnutím o zadání veřejné zakázky obec stanoví nové závazné požadavky na informační systém, který bude tuto službu poskytovat.

Tyto požadavky však nemají vliv na přeshraniční interoperabilitu (otázka 3), protože řešení je koncipováno tak, že vyžaduje platbu od strany, která chce přímo zaplatit poplatek za parkování. Při transakci není nutná výměna údajů mezi orgány členských států ani s orgány EU.

Protože poskytování služby nevyžaduje přeshraniční interakci sítí nebo informačních služeb, není obec povinná před pořízením navrhovaného řešení provádět posouzení interoperability.

Případ 5: návrh nových pravidel EU vyžadujících vnitrostátní digitální podporu

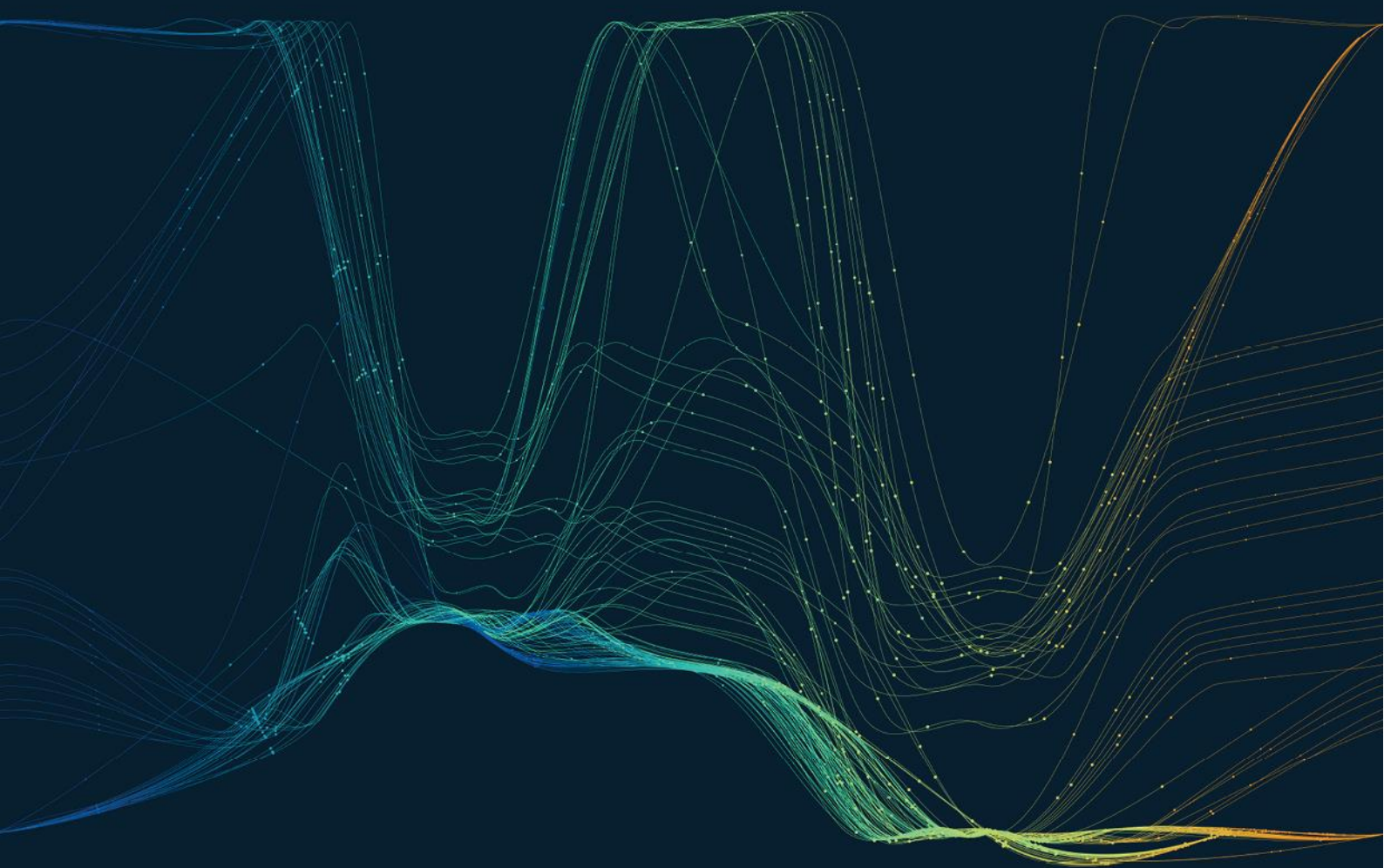
Generální ředitelství Komise vypracovalo návrh legislativního aktu, který má prohloubit regulaci odvětví zemědělství tím, že zavede nová vymezení a typy údajů pro vykazování emisí CO₂. Vnitrostátní řešení pro vykazování již před dvěma lety zavedlo několik členských států. Pokud by byl legislativní akt přijat, musely by tyto členské státy dále rozvíjet své stávající právní rámce a informační systémy, aby podporovaly nová vymezení a typy údajů popsané v legislativním aktu.

Generální ředitelství bude muset provést posouzení interoperability návrhu, protože je stále otevřený k diskusi (otázka 1) a týká se transevropské digitální veřejné služby (otázka 2 a otázka 3) (tj. týká se toků dat mezi veřejnými organizacemi). Toto posouzení interoperability by pak muselo zohlednit stávající řešení a způsoby jejich (opakovaného) použití, a tím zabránit zdvojování úsilí a zdrojů.

Kromě těchto konkrétních příkladů jsou dobrým ukazatelem toho, kdy posouzení může být přínosné, ne-li povinné, také tyto případy:

- stanovení nových úkolů pro orgány,
- změny ve zveřejňování informací,
- změny v právech na získání informací,
- nový způsob poskytování veřejné služby.

3 Jak provést posouzení interoperability?

Poté, co jste pomocí rozhodovacího stromu v kapitole 2 určili, že je nutné provést posouzení interoperability, vás tato kapitola provede postupem samotného posouzení.

Cílem této kapitoly je poskytnout vám jasný návod, jak krok za krokem provést posouzení interoperability v souladu s nařízením o interoperabilní Evropě. Po přečtení celé této kapitoly budete vědět:

- klíčové kroky posuzování interoperability,
- jak určit a zdokumentovat závazné požadavky,
- jak zjistit dopady na přeshraniční interoperabilitu,
- jak určit a konzultovat příslušné zúčastněné strany,
- jak určit použitelná řešení pro Interoperabilní Evropu.

Nařízení o interoperabilní Evropě jasně uvádí, že přístup k provádění posouzení interoperability by měl být **přiměřený a přizpůsobený** podle úrovně a rozsahu. To znamená, že různé metodiky a nástroje budou mít v různých kontextech různou hodnotu (viz pododdíl 3.4 této kapitoly). Cílem této kapitoly není poskytnout univerzální přístup, ale seznámit vás s různými možnostmi. Tyto možnosti se liší podle okolností, které souvisejí s celkovým řízením interoperability veřejné organizace. Toto řízení může například zahrnovat existenci vnitrostátních nebo organizačních posouzení nebo rámců IT/interoperability (viz [kapitola 5](#)). Pokud neexistuje žádný konkrétní návod, jak postupovat při posuzování interoperability v konkrétní organizaci, měla by osoba, která posouzení vede, zvolit přístup, který přináší největší hodnotu a zároveň nejmenší zátěž.

Postup popsáný v této kapitole představuje komplexní **přístup** k posuzování interoperability **na základě „osvědčených postupů“**, uvědomujeme si však, že organizace se liší velikostí, strukturou, zdroji a úrovní vyspělosti. Tento postup může a měl by být přizpůsoben tak, aby odpovídal konkrétnímu organizačnímu kontextu a omezením.

Důležité je dodržet hlavní zásady⁸ posouzení a zároveň postup rozšířit tak, aby bylo možné jej řídit a aby byl smysluplný ve vašich konkrétních podmínkách. Pokud budete postupovat podle tohoto návodu, zvažte, zda lze jednotlivé kroky upravit tak, aby odpovídaly možnostem a požadavkům vaší organizace, a zajistěte tak, aby bylo posouzení přínosné a použitelné bez ohledu na výchozí bod nebo dostupné zdroje.

Nejprve se seznámíme s obecnými doporučeními pro provádění posouzení interoperability a poté se budeme podrobně věnovat jednotlivým krokům tohoto postupu.

⁸ Posouzení byla koncipována tak, aby umožnila přeshraniční interoperabilitu a zároveň zajistila zapojení všech příslušných zúčastněných stran, a vytvořila tak udržitelné digitální politiky, které jsou schopné obstát v budoucnosti. Pro dosažení těchto cílů je nezbytné pochopit rozsah dopadu plánovaných požadavků a navrhnout opatření k využití přínosů a řešení případných nákladů (17. bod odůvodnění), jakož i zvolit přiměřený a různý přístup podle úrovně a rozsahu, v jakém se provádí (19. bod odůvodnění).

3.1 Obecná doporučení

Obecná doporučení k nalezení správného přístupu:

Začněte včas. Největšího přínosu se dosáhne, pokud se posouzení provede v rané fázi navrhování nových závazných požadavků (např. v rámci návrhu politiky, právních návrhů nebo návrhu nových řešení v oblasti IT) a nejpozději před přijetím závazných rozhodnutí.

Zaměřte se na účelnost. Čím přesnější a jedinečnější je rozhodnutí, které obsahuje požadavky (např. realizace jednoho projektu místního orgánu), tím pragmatičtější, a tedy i užší může být zaměření posouzení. Pokuste se jasně definovat rozsah a cíle a přizpůsobit jim posouzení.

Vycházejte ze stávajících rámců. Posouzení by mělo být v souladu se stávajícími organizačními a administrativními rámci, čímž se zajistí, že doplní administrativní pracovní postupy. Případně by se měly zvážit i právní rámce týkající se digitálních politik. Pokud je posouzení spojeno s předchozím (unijním nebo vnitrostátním) posouzením, opakovaně použijte toto předchozí posouzení a vycházejte z něj.

Konzultujte zúčastněné strany. Posouzení interoperability by mělo zahrnovat konzultace s přímo dotčenými příjemci služeb (včetně občanů nebo jejich zástupců). Bylo by rovněž vhodné konzultovat prováděcí subjekty i další subjekty zapojené do poskytování služby. Mějte na paměti, že se na tomto posouzení mohou podílet i osoby, které nemají zkušenosti s řízením informací nebo IT.

3.2 Příprava

Tato fáze je základem celého postupu, pomáhá vymezit rozsah, sestavit správný tým a stanovit jasný plán činnosti. Investujete-li čas do této počáteční fáze, můžete zefektivnit další fáze posouzení, vyhnout se možným úskalím a zajistit, aby konečné výsledky byly relevantní a proveditelné.

3.2.1 Určete postupy, které by mohly vyžadovat posouzení interoperability

Místo toho, abyste *ad hoc* zjišťovali, zda je posouzení interoperability nutné, pokuste se určit postupy, které obvykle posouzení vyžadují, např. legislativní cyklus, prováděcí postupy nebo zadávací řízení. Když budete mít přehled postupů, pokuste se je dále omezit na možná vstupní místa / místa intervencí. Pokud například váš legislativní cyklus zahrnuje povinnost provést posouzení dopadů, zvažte, zda by do tohoto postupu mohlo být zahrnuto posouzení interoperability a ve kterém kroku.

3.2.1 Určete potřebu posouzení interoperability

Rozhodovací postup je pro tento krok podrobně popsán v [kapitole 2](#). Rozhodovací strom obsažený v této kapitole stanoví k hodnocení, zda je ve vašem konkrétním případě nutné provést posouzení interoperability, strukturovaný přístup. K dalším krokům popsaným v této kapitole byste měli přistoupit

pouze v případě, že předběžné hodnocení podle kapitoly 2 naznačuje, že je posouzení nutné. I když podle právních předpisů nemáte povinnost posouzení provést, můžete ho provést dobrovolně.

3.2.2 Vymezte rozsah a cíle posouzení

Vymezení rozsahu a cílů posouzení interoperability určuje zbývající část postupu. Rozsah určuje hranice toho, co bude posuzováno (včetně toho, které případy výměny dat, systémy, postupy nebo služby budou zkoumány a do jaké hloubky). Cíle objasňují, čeho chcete posouzením dosáhnout (např. zjištění konkrétních nedostatků v oblasti interoperability nebo hodnocení souladu s určitými normami).

Je důležité mít na paměti, že rozsah a cíle by měly být přizpůsobeny konkrétnímu kontextu vašeho projektu a organizace. Zvažte povahu a složitost posuzovaného projektu, jakož i organizační strukturu a dostupné zdroje. Rozsáhlá přeshraniční iniciativa může vyžadovat komplexní posouzení. Menší, lokalizovaný projekt může těžit z cílenějšího přístupu.

Při vymezování rozsahu a cílů se zamyslete nad tím, zda je vaše organizace schopna posouzení provést. Tím jsou myšleny nejen finanční zdroje, ale také čas, odborné znalosti a přístup k potřebným informacím. Cílem je najít rovnováhu mezi důkladností a praktičností a zajistit, aby posouzení bylo smysluplné a aby jej bylo možné v rámci vašich možností provést. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem a vzhledem k tomu, že se posouzení musí vždy týkat transevropské digitální veřejné služby, si uvědomte, že se rozsah a cíle mohou značně lišit nejen mezi členskými státy a subjekty Unie, ale také v rámci vašeho členského státu a vaší organizace.

3.2.3 Sestavte multidisciplinární tým k provedení posouzení

K provedení efektivního posouzení interoperability je zásadní sestavit správný tým. V ideálním případě by tento tým měl zahrnovat různorodou skupinu odborníků, uvědomujeme si však, že organizace mohou mít dostupné dovednosti a zdroje omezeny. Důležité je vyvinout úsilí o co nejlepší kombinaci kompetencí v rámci vašich možností.

Váš tým k provedení posouzení by měl v ideálním případě kombinovat více souborů dovedností a náhledů. Zvažte zapojení členů týmu s odbornými znalostmi v oblastech, jako jsou:

- právní a regulační aspekty výměny dat (interoperabilita),
- analýza podnikových procesů,
- správa dat, včetně sémantických znalostí a řízení,
- architektura IT a integrace systémů,
- specifické znalosti v oblastech, které se týkají posuzovaných závazných požadavků a dotčených služeb.

Nezapomeňte, že jedna osoba může mít kvalifikaci ve více odborných oblastech. Pokud jsou zdroje omezené, upřednostněte dovednosti, které jsou pro konkrétní kontext posouzení nejdůležitější. K zaplnění zásadních mezer v odbornosti vašeho týmu můžete také zvážit dočasné zapojení externích odborníků nebo konzultantů.

Velikost vašeho týmu by měla být úměrná rozsahu vašeho posouzení. K provedení posouzení v omezeném rozsahu by mohl stačit malý tým. Větší a složitější projekt může vyžadovat rozsáhlejší tým.

3.2.4 Určete příslušné zúčastněné strany

Určete zúčastněné strany, pro které by závazné požadavky mohly být relevantní, např. tím, že si položíte otázku, kdo by mohl být ovlivněn:

- prováděním, např. kdo je zapojen do které části postupu?
- poskytováním služeb, např. které organizace jsou nezbytně zapojeny do úspěšného poskytování?
- samotným poskytováním, např. kdo s kým musí interagovat?
- nebo řízením, např. kdo je zapojen do zajištění konzistentnosti?

Mohou jimi být veřejné nebo soukromé zúčastněné strany (podniky), občané nebo subjekty Unie. Tyto zúčastněné strany bude třeba v pozdější fázi konzultovat. Pokud jsou tyto zúčastněné strany určeny včas, mohou dokonce přispět k provedení dalšího kroku (např. k určení závazných požadavků). Není nutné určit každou jednotlivou zúčastněnou stranu, ale spíše určit kategorie (např. všechny občany nebo jen určitou skupinu, všechny podniky nebo jen určitá odvětví).

3.3 Počáteční analýza

V další fázi je třeba prozkoumat stávající dokumentaci, zásady a služby, a zjistit tak klíčové prvky, které budou ovlivňovat vaše posouzení, a porozumět jim.

Tato fáze má tři cíle:

1. shromáždit a přezkoumat příslušnou dokumentaci a zásady, které popisují požadavky ovlivňující interoperabilitu;
2. určit a jasně zdokumentovat závazné požadavky, které jsou pro vaše posouzení klíčové;
3. zmapovat transevropské digitální veřejné služby, které jsou těmito požadavky dotčeny.

Při postupování podle následujících třech pododdílů nezapomeňte, že hloubka a rozsah analýzy by měly být úměrné rozsahu vašeho posouzení vymezeného ve fázi přípravy. Cílem je vytvořit odolnou znalostní základnu, která bude sloužit jako podklad pro další fáze postupu pro posuzování.

3.3.1 Přezkum dokumentace a politik popisujících požadavky

Hlavním účelem této fáze je shromáždit a analyzovat všechny dokumenty, které jsou relevantní pro pochopení nových nebo upravených požadavků (ať už jsou výslovně uvedeny, nebo pouze naznačeny). Tento přezkum je základem pro určení závazných požadavků, které jsou pro vaše posouzení v dalším kroku klíčové.

Je důležité si uvědomit, že povaha a rozsah dostupné dokumentace se mohou výrazně lišit v závislosti na aktuální fázi posuzovaného projektu nebo iniciativy (ať už se jedná o fázi přípravy legislativy, fázi koncepce a návrhu nebo pozdější fázi).

V závislosti na aktuální fázi postupu, který vede k vývoji digitální veřejné služby, mohou být následující úvahy nástinem možných kroků:

1. identifikujte a shromážďte všechny relevantní dokumenty. Ty mohou zahrnovat nejen právní akty, které stanovují požadavek, ale také sekundární zdroje, jako je technická dokumentace nebo komunikace o dokumentu obsahujícím požadavky. Zpočátku se zaměřte na široké spektrum, abyste se ujistili, že vám neunikly žádné zásadní informace, např. jděte nad rámec závazného dokumentu popisujícího požadavky a zvažte kontext, v němž jsou stanoveny nebo budou prováděny. To může zahrnovat další stávající povinnosti týkající se výměny údajů, které nejsou v současné době regulovány;

2. kategorizujte dokumenty podle jejich typu a významu pro interoperabilitu;
3. proveďte počáteční přezkum k pochopení rozsahu a obsahu každého dokumentu;
4. vytvořte souhrn nebo rejstřík klíčových dokumentů a jejich významu pro požadavky na interoperabilitu;
5. zjistěte případné nedostatky v dokumentaci, které je třeba odstranit.

Další úvahy:

- zvažte interní i externí zdroje dokumentace,
- věnujte pozornost kontrole verzí a zajistěte práci s nejaktuálnějšími informacemi,
- vyhledávejte odkazy na normy nebo jiné externí požadavky, které mohou mít dopad na interoperabilitu,
- zaznamenejte všechny nejasnosti nebo nesrovnalosti, které v dokumentaci najdete, a ověřte je.

Nezapomeňte, že cílem této fáze není hloubková analýza požadavků, ale vytvoření přiměřeného přehledu o zdokumentovaném prostředí. Ten bude sloužit jako základ pro podrobnější analýzu v následujících krocích.

3.3.2 Určení příslušných závazných požadavků

Účelem tohoto kroku je **určit a zdokumentovat závazné požadavky, které** plánujete posoudit (viz [kapitola 2](#), v níž najdete více informací o tom, co je „závazný požadavek“). Vezměte na vědomí, že jedno posouzení interoperability může být provedeno také pro soubor závazných požadavků (obvykle v případě, že mají být všechny stanoveny v rámci stejného rozhodovacího postupu).

Požadavky je třeba zdokumentovat, protože vám pomohou při diskusi o dopadech těchto požadavků, což je cílem posouzení interoperability. Mějte na paměti, že tento úkol není vždy jednoduchý. Některé požadavky nemusí být přímo zřejmé a jednoznačné, ale mohou být určeny až po důkladné a odborné analýze.

Přezkoumejte dokumenty, které jste již určili, a vyberte závazné požadavky, které:

- se týkají digitální veřejné služby:
 - o mají digitální rozměr, tj. jejich základní postupy jsou digitalizovány nebo automatizovány; pracují s daty; zahrnují stanovení nebo použití digitálních řešení; nabízejí digitální kanál k poskytování služeb nebo jsou poskytovány prostřednictvím sítí a informačních systémů,
 - o zahrnují interakci mezi veřejnými organizacemi, tj. jsou poskytovány subjekty Unie nebo subjekty veřejného sektoru navzájem nebo fyzickým či právnickým osobám v Unii,
- mají transevropský rozměr:
 - o vyžadují interakci přes hranice členských států, mezi subjekty Unie nebo mezi subjekty Unie a subjekty veřejného sektoru.

Pečlivě vše zvažujte: Pokud je existence závazného požadavku v postupu pro posuzování opomenuta, může to někdy prováděcím subjektům později způsobit problémy s přeshraniční interoperabilitou⁹.

⁹Například opomenuté požadavky na interoperabilitu byly v minulosti podnětem k přehodnocení politického přístupu k elektronické fakturaci: [Zpráva o účincích směrnice 2014/55/EU na vnitřní trh a na využívání elektronické fakturace při zadávání veřejných zakázek – Evropská komise \(europa.eu\)](#).

Po určení požadavků můžete zvolit metodu, která vám nejlépe vyhovuje pro zdokumentování určených požadavků¹⁰. Obecně se při dokumentování požadavků vyvarujte používání pasivní formy, protože to často vede k tomu, že nejsou jasně určeni aktéři (tj. ti, kteří jsou zapojeni). Ujistěte se, že části dokumentu obsahují informace nezbytné k tomu, aby je bylo možné označit za závazné požadavky, protože vaše posouzení mohlo zahrnovat informace získané z kontextu závazného dokumentu (nikoli z dokumentu samotného).

V závislosti na fázi projektu, ve které jsou požadavky stanovovány, mohou být přínosné různé metody určování a dokumentace požadavků (např. procházení uživatelských zkušeností nebo případů užití na začátku legislativního cyklu). Při dokumentování určených požadavků proto zvažte očekávanou cílovou skupinu posouzení interoperability. Posouzení musí být zveřejněno na oficiálních internetových stránkách, např. musí být veřejně přístupné, ale s největší pravděpodobností bude také sloužit jako podklad pro následné postupy v rámci životního cyklu digitální veřejné služby. Zvažte proto, zda bude zpráva o posouzení sdílena s ostatními v nezměněné podobě, nebo zda vypracujete jiný dokument např. pro konzultace se zúčastněnými stranami, zadávání veřejných zakázek nebo provádění. Pokud je vypracujete, upravte podle toho své metody. Vaše dokumentace bude také záviset na typu závazných požadavků, které popisujete (např. obchodní, funkční a jiné než funkční požadavky nebo technické požadavky).

Jak bylo uvedeno výše, vaše požadavky budou zpravidla součástí širšího postupu, z něhož regulují pouze určité části. Proto má smysl zabývat se širším celkovým postupem a přizpůsobit dokumentaci jeho specifikům. Za tímto účelem můžete:

1. převést požadavky do procesního diagramu;
2. uvést požadavky ve formě, která je opakovaně použitelná (např. pro výzvy k podávání nabídek)¹¹.

3.3.3 Zmapování dotčených transevropských digitálních veřejných služeb

K posouzení toho, kde a jak určené závazné požadavky ovlivní transevropskou digitální veřejnou službu, má smysl se zaměřit na vizualizaci samotné služby, včetně jejího transevropského rozměru (např. propojení přes hranice členských států, mezi subjekty Unie nebo mezi subjekty Unie a subjekty veřejného sektoru prostřednictvím jejich sítí a informačních systémů). Cílem je určit a vizualizovat přeshraniční výměny dat a interakce, které jsou nezbytné pro efektivní poskytování veřejné služby. Tímto způsobem si můžete připravit půdu pro posouzení dopadů požadavků na přeshraniční interoperabilitu, tj. přímo na dříve určené výměny dat a interakce.

K tomuto úkolu lze přistupovat mnoha způsoby, přičemž v následujícím oddíle je popsán jeden z možných způsobů, jak pochopit jak samotnou službu, tak přeshraniční interakce, které pak vedou k úvahám o interoperabilitě:

Nejprve vizualizujte samotnou službu a zvažte následující:

- Jaký je obecný cíl souvisejícího rozhodnutí? (relevantní kontext a orientační bod)

¹⁰ Evropský portál veřejně přístupných dat nabízí podrobného [průvodce vizualizací dat](#), který zahrnuje různé techniky od diagramů po grafy a popisné části.

¹¹ V případech, kdy je posouzení interoperability spojeno se zadáváním veřejných zakázek na systémy IKT, by technické specifikace zadávací dokumentace měly k tomu, aby na ně bylo možné při zadávání veřejných zakázek odkazovat, splňovat požadavky stanovené v [technických specifikacích IKT](#), jež lze považovat za řešení interoperability.

- Kdo je do činnosti zapojen? (aktéři, jako jsou podniky, občané atd.)
- Co se děje? (Kontrola dat? Vydávání dokladů?)
- Kdy se to děje? (Časová závislost? Procesní závislost?)
- Kde se to děje? (Přímý styk s uživateli? Databáze? Konkrétní (fyzické) místo?)
- Proč se to děje? (právní základ, včetně možné subsidiarity)

Tuto vizualizaci můžete provést různými způsoby (např. pomocí uživatelské zkušenosti, rozhodovacího stromu nebo procesního diagramu). Požadavky můžete také zmapovat v nástroji pro vizualizaci architektury služeb (např. pomocí [Evropské referenční architektury interoperability \(EIRA\)](#)).

V případě, že má digitální veřejná služba transevropský rozměr (např. přeshraniční spojení mezi veřejnými organizacemi, které je nutné k poskytování dané služby) zvažte k tomu, abyste mohli určené požadavky přiřadit ke službě, následující body:

1. Určete požadované výměny údajů:

- pokuste se (na základě popisu služby a závazných požadavků) zmapovat konkrétní případy, kdy je třeba vyměňovat nebo sdílet údaje se službami v jiných členských státech nebo se subjekty Unie,
- upřesněte potřeby v oblasti informací, které by výměna údajů v jednotlivých případech uspokojila (např. identifikace fyzické osoby, informace o bezpečnosti výrobků nebo administrativní údaje organizací).

2. Určete spolupracující služby:

- pro každou výměnu údajů určete příslušné veřejné služby v jiných členských státech nebo subjekty Unie, s nimiž musí služba interagovat,
- uveďte orgány nebo instituce odpovědné za tyto partnerské služby.

3. Charakterizujte interakce:

- popište povahu každé interakce (např. vyhledávání dat, odesílání a ověřování dat),
- určete typ dat, která jsou součástí interakce, a pro dosažení úrovně podrobnosti, která umožní opakované použití stávajících dat, zvažte vymezení skupin dat,
- určete směr toku dat (jednosměrný nebo obousměrný),
- zaznamenejte všechny specifické požadavky na tyto interakce (např. v reálném čase vs. na každý soubor a četnost).

Poté můžete také zmapovat propojení.

4. Vytvořte vizuální schéma těchto interakcí:

Tyto vizualizace, např. architektonické schéma, budou také významnou přidanou hodnotou pro další postup pro posuzování. V prvním kroku můžete použít vývojové diagramy, uživatelské zkušenosti nebo jiné metody vizualizace.

Po zmapování těchto propojení je také důležité zvážit, co by konkrétně znamenalo zavedení závazného požadavku. Proto byste měli věnovat pozornost také následujícím bodům.

5. Určení závislostí:

- zaznamenejte případné závislosti na specifických systémech, normách nebo protokolech, které jsou pro tyto interakce nezbytné (např. pokud je část údajů uchovávána v základních registrech, zvažte k zajištění opakované použití těchto údajů závislosti na příslušném základním registru),

- zdůrazněte všechna stávající nebo plánovaná řešení interoperability.

6. Zvažte škálovatelnost:

- posuďte potenciál opětovného použití služby s ohledem na konkrétní požadavky – lze ji opětovně použít v jiných případech použití?
- zvažte případné změny požadavků na výměnu údajů v průběhu času (např. typ nebo objem dat nebo frekvence interakce se může změnit).

Výstupem těchto snah může být mapa nebo diagram, které ukazují, jak vaše veřejná služba interaguje s jinými službami přes hranice. Ty by mohly zahrnovat:

- vizuální schéma propojení služeb (může obsahovat podrobnosti o typech vyměňovaných dat a povaze každé interakce),
- seznam partnerských služeb a odpovědných orgánů,
- zaznamenané závislosti a požadavky na interoperabilitu.

Tato mapování by mohla sloužit jako referenční bod pro postup pro posuzování a pomoci identifikovat potenciální problémy nebo požadavky týkající se interoperability. Můžete je například využít ke konzultacím se zúčastněnými stranami a společně najít nesrovnalosti (logické, právní nebo v oblasti formátu/dokumentace), nedostatečně vymezené body nebo duplicitu. Ukáží také závislosti na jiných službách, organizacích nebo postupech, které by mohly být při rozhodování o daném závazném požadavku ovlivněny.

3.3.4 Zapojení zúčastněných stran

Seznam zúčastněných stran sestavený ve fázi přípravy by měl být v této fázi posouzení upřesněn. Konzultace lze využít k několika účelům: mohou pomoci upřesnit dokumentaci požadavků a příslušných služeb (jak je uvedeno výše). Mohou vám také pomoci lépe vysvětlit zúčastněným stranám danou problematiku a pomoci posoudit možnosti lepší přeshraniční interoperability v budoucnu.

Vzhledem k tomu, že důraz je kladen na transevropské digitální veřejné služby a jejich přeshraniční interoperabilitu, jsou pro posouzení důležité zejména dvě skupiny zúčastněných stran:

Uživatelé digitálních veřejných služeb: příjemci služeb (fyzické nebo právnické osoby), kteří jsou závislí na přeshraniční interakci digitálních veřejných služeb, aby mohli tyto služby efektivně využívat.

Provedení posouzení interoperability vyžaduje konzultace s těmito příjemci služeb (včetně občanů nebo jejich zástupců), díky nimž bude možné posoudit možné dopady. To poskytuje cennou zpětnou vazbu k přiměřenosti závazného požadavku ve vztahu k původnímu cíli jeho zavedení (tj. je tento požadavek přiměřený očekávanému přínosu jeho zavedení?). Umožňuje také posoudit účinnost požadavku (tj. pomůže závazný požadavek dosáhnout toho, k čemu byl stanoven?). Před přijetím závazného rozhodnutí lze proto požadavky odpovídajícím způsobem upravit. Mějte však na paměti, že se na tomto posouzení mohou podílet i osoby, které nemají zkušenosti s řízením informací nebo IT, a tomu přizpůsobte svou komunikaci.

Veřejné organizace v jiných členských státech nebo na úrovni EU jsou subjekty Unie nebo subjekty veřejného sektoru, které regulují, poskytují, řídí nebo provádějí transevropské digitální veřejné služby.

Zahrnují zúčastněné strany z celého životního cyklu služby (např. úředníky odpovědné za politiku, prováděcí subjekty v oblasti IT a další dotčené skupiny uživatelů uvnitř veřejné organizace, jako jsou poskytovatelé služeb). Pokud si nejste jisti, jak tyto zúčastněné strany konzultovat, můžete také nahlédnout do kapitoly 7 [souboru nástrojů Evropské komise pro zlepšování právní úpravy](#). Uvědomte si, že pro zajištění interoperability může být nutné hlouběji analyzovat konkrétní oblasti politiky. Dalším příkladem konzultace se zúčastněnými stranami by proto mohly být konzultace s odborníky v těchto oblastech.

Mějte také na paměti, že požadavek v článku 3 nařízení o interoperabilní Evropě na provedení konzultací neznamena, že tyto konzultace musí být vedeny nad rámec konzultací, které jsou součástí jiných postupů. Začlenění do stávajících postupů je možné a velmi se doporučuje, neboť se využijí dostupné synergie (viz [kapitola 5](#)).

Zapojení zúčastněných stran může tuto počáteční fázi přesáhnout a se zúčastněnými stranami můžete také ověřit výsledek dalšího kroku (posouzení).

3.4 Posouzení přeshraniční interoperability

Po stanovení základu pro vaše posouzení nyní přejdeme k jádru postupu pro posuzování interoperability. Tato fáze zahrnuje hodnocení dopadů závazných požadavků na přeshraniční interoperabilitu z více hledisek v souladu s Evropským rámcem interoperability.

V následujících pododdílech se budeme zabývat tím, jak analyzovat dopady na přeshraniční interoperabilitu – s ohledem na právní, organizační, sémantické a technické aspekty – a uvedeme příklady osvědčených postupů, jak k tomuto úkolu přistupovat.

3.4.1 Analýza dopadů na přeshraniční interoperabilitu

Nařízení o interoperabilní Evropě nepředepisuje jednu povinnou metodu, ale stanoví, že Evropský rámec interoperability je podpůrným nástrojem (čl. 3 odst. 2 nařízení o interoperabilní Evropě).

Jak bylo vysvětleno výše, je třeba mít na paměti, že **posouzení nemusí ukázat cestu k plné interoperabilitě, ale mělo by pomoci odhalit cesty k větší interoperabilitě**. Pokud se vaše veřejná organizace již rozhodla používat nějakou metodu posouzení, řiďte se tímto rozhodnutím (viz [kapitola 5](#)).

Vycházet při posuzování z Evropského rámce interoperability jako výchozího bodu znamená zvážit, do jaké míry navrhované požadavky umožňují interoperabilitu nebo jí brání. To by také mohlo ukázat, zda jsou zapotřebí nějaké další požadavky. V 21. bodě odůvodnění se uvádí, že posouzení by mělo vyhodnotit dopady plánovaných závazných požadavků s ohledem na původ, povahu, zvláštnosti a rozsah těchto dopadů. Abychom se na ně mohli zaměřit, mohou být prvním výchozím bodem čtyři rozměry Evropského rámce interoperability.

3.4.1.1 Posouzení právních aspektů

Cílem je posoudit, do jaké míry závazné požadavky umožňují veřejným organizacím působícím v různých právních rámcích, politikách a strategiích spolupracovat při poskytování transevropských digitálních veřejných služeb. Toto posouzení by mělo zohlednit faktory, jako je soulad požadavku se stávajícími právními předpisy a pravidly; potenciální konflikty nebo nesoulad s jinými právními rámci, včetně digitálních politik EU, a proveditelnost implementace a prosazování.

3.4.1.2 Posouzení organizačních aspektů

Cílem je posoudit, do jaké míry závazné požadavky pomáhají či nepomáhají veřejným organizacím při sladování jejich obchodních procesů, odpovědností a očekávání, aby bylo dosaženo kvalitního a bezproblémového poskytování transevropských digitálních veřejných služeb. Do jaké míry vytvářejí závazné požadavky příležitosti nebo rizika pro organizace a způsob jejich práce? Stanovují například nové úkoly, které je třeba začlenit, nebo (pře)rozdělují odpovědnosti?

3.4.1.3 Posouzení sémantických

aspektů

Cílem je posoudit, do jaké míry závazné požadavky zajišťují zachování a pochopení přesného formátu a významu vyměřovaných údajů a informací ve všech fázích výměny potřebných pro poskytování dotčených transevropských digitálních veřejných služeb. Do jaké míry závazné požadavky vytvářejí příležitosti nebo rizika pro smysluplnou přeshraniční výměnu údajů? Podporují například používání řízených slovníků nebo používají nové pojmy?

3.4.1.4 Posouzení technických aspektů

Cílem je posoudit, do jaké míry závazné požadavky pomáhají různým stranám bezpečně a řádně se propojit, aby mohly poskytovat transevropské digitální veřejné služby.

V této verzi pokynů neexistuje žádný jeden nástroj, který by pokrýval všechny tyto aspekty. V současné době je na portálu Interoperabilní Evropa k dispozici první verze, pomocí které lze výsledky hlásit ve formátu předepsaném v příloze nařízení.

První představu o otázkách nezbytných pro umožnění přeshraniční interoperability, a tedy o prvních bodech zásahu k určení možných dopadů závazných požadavků na přeshraniční interoperabilitu, může prozatím poskytnout následující příklad.

Příklad: Občané se zdravotním postižením se stále potýkají s problémy při používání vnitrostátních průkazů osob se zdravotním postižením v jiných členských státech EU. Je jasné, že tyto problémy je třeba vyřešit. Vnitrostátní průkazy osob se zdravotním postižením by se v ideálním případě měly stát digitálními, což však vyvolává některé obtížné řešitelné otázky týkající se interoperability. Například:

- Právní:

- Jak zajistit, aby jakýkoli doklad o zdravotním postižení (např. digitální průkaz) vydaný příslušným orgánem v jednom členském státě byl právně platný i v jiném členském státě?
- Jak ověřit, že obsah digitálního dokladu o zdravotním postižení je dostatečný k prokázání splnění procesních požadavků v jiném členském státě?
- Může být obsah přeshraničního dokladu o zdravotním postižení vyměňován přeshraničně v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů?
- Organizační:
 - Která veřejná organizace je oprávněna vydávat doklad o zdravotním postižení v přeshraničním kontextu (např. osobě žijící a pracující v jiném členském státě)?
 - Jakým způsobem veřejné organizace žádají o doklad o zdravotním postižení v přeshraničním kontextu?
- Sémantické:
 - Jak zajistit, aby byl celý obsah tohoto dokladu o zdravotním postižení srozumitelný?
 - Jak zajistit, aby měly pro všechny účastníky stejný význam?
- Technické:
 - Je doklad o zdravotním postižení vydán ve formátu, který může zpracovat jakákoli veřejná organizace, která o něj požádá?
 - Existuje technický systém pro přeshraniční výměnu dokladů o zdravotním postižení, který je interoperabilní pro všechny strany zapojené do výměny?

3.4.1.5 Osvědčené postupy pro zjišťování dopadu na přeshraniční interoperabilitu

Níže uvádíme několik různých přístupů, které jsou všechny založeny na Evropském rámci interoperability a mohou být použity jako podpůrné nástroje při posuzování přeshraniční interoperability. Všechny tyto přístupy jsou v souladu s právním požadavkem na provedení posouzení „vhodným způsobem“.

3.4.1.5.1 Osvědčený postup 1: závazné požadavky v politikách (digitální kontroly)

Závazné požadavky obsažené v právních dokumentech nejsou často vytvářeny v rámci multidisciplinárního týmu, takže znalost některých aspektů provádění digitálních politik může chybět. V takových případech je posouzení spíše zjišťováním, při němž aktéři zjišťují, zda politika obsahuje závazné požadavky, a uvědomí si následné důsledky provádění, které předtím nemuseli vzít v úvahu. Kromě toho mohou být politiky prováděny velmi různými způsoby a v mnoha případech ani nejsou určeny k tomu, aby předepisovaly způsob provádění. To znamená, že posuzování interoperability politik čelí dvěma dalším výzvám:

- lidé, kteří vypracovávají požadavky, mohou mít jen malé znalosti o provádění digitálních politik;
- mnoho otázek týkajících se provádění digitálních politik může být stále velmi otevřených, protože tento postup je teprve na samém počátku.

S cílem vyřešit tyto problémy Komise a několik členských států v posledních letech převedly Evropský rámec interoperability do praktických kontrolních seznamů, které jsou pro tvůrce politik srozumitelnější a lépe se na otázky odpovídá¹². Tyto dotazníky mohou být výchozím bodem pro tvůrce politik, kteří chtějí

¹²Příklady zahrnují postupy uvedené v [nástroji č. 28 v souboru nástrojů Evropské komise pro zlepšování právní úpravy](#); dánských [digitálně připravených právních předpisech \(digst.dk\)](#) a německých [digitálních kontrolách: zdokonalování beta verze krok za krokem | Digitální služba \(bund.de\)](#).

zjistit, jak může politika zlepšit přeshraniční interoperabilitu, nebo rizika, která vytvářejí nové výzvy pro přeshraniční tok dat. Mohou také tvůrce politik nasměrovat k dalším krokům, které je třeba podniknout při hlubším zkoumání otevřených otázek (např. zapojením odborníků s jiným odborným zaměřením).

3.4.1.5.2 Osvědčený postup 2: specializovaný rámec interoperability jako reference

Práce související s jednotlivými posouzeními může být snazší, pokud již organizace má celkové řízení interoperability v souladu s Evropským rámcem interoperability. V tomto případě není při posuzování nutné vycházet z Evropského rámce interoperability. Použití specializovaných rámců interoperability (např. vnitrostátního rámce interoperability nebo odvětvového rámce interoperability) k provedení posouzení umožňuje vytvořit větší hodnotu a může zjednodušit přístup. Níže jsou uvedeny příklady postupů pro řízení interoperability, které jsou v souladu s Evropským rámcem interoperability a které možná znáte z vlastní zkušenosti.

- Některé členské státy provedly Evropský rámec interoperability ve **vnitrostátním právním předpisu o interoperabilitě** a připojily požadavky, které jsou specifické pro kontext jejich členského státu¹³. V takových případech lze v rámci posouzení prověřit, jak by závazné požadavky do tohoto uspořádání zapadaly.
- Některé členské státy zavedly **vnitrostátní referenční architektury interoperability**, které jsou v souladu s Evropským rámcem interoperability (některé z nich vycházejí z Evropské referenční architektury interoperability)¹⁴. Při posuzování by se mohlo zkoumat, zda požadavky do těchto vnitrostátních architektur zapadají.
- Některé členské státy zavedly **rámce pro správu dat**, které zahrnují doporučení Evropského rámce interoperability. Posouzení může být na těchto postupech založeno.
- Některé mezinárodní organizace, jako například Světová banka, použily Evropský rámec interoperability jako hlavní zásadu pro své iniciativy, např. [ID4D \(Identifikace pro rozvoj\)](#), jejímž cílem je pomáhat odborníkům navrhovat a zavádět identifikační systémy, které jsou inkluzivní a důvěryhodné.

Otázky týkající se souladu s vnitrostátním nebo specializovaným rámcem mohou zahrnovat:

- jak požadavky zapadají do řízení interoperability v mé organizaci?
- jak požadavky zapadají do uspořádání architektury?
- zdokumentovali jsme dotčené datové toky, jak to vyžaduje naše uspořádání vnitrostátní interoperability?

3.4.1.5.3 Osvědčený postup 3: opakovaně použitelné nástroje

Tento výchozí bod je důležitý pro všechny organizace, které nemají specializovanou metodu pro posuzování (interoperability) nebo ji mají, ale není v souladu s Evropským rámcem interoperability. Je také cenným přístupem pro konkrétnější posouzení závazných požadavků (např. pro kontrolu shody s normou).

Bylo vyvinuto několik řešení na podporu posouzení na základě Evropského rámce interoperability pro různé účely. Všechna tato řešení bude třeba upravit, aby v budoucnu plně podporovala posuzování interoperability, ale již dnes mohou poskytnout užitečné vodítko. Pokud posouzení získá vysoký počet

¹³ Příklady lze nalézt ve vnitrostátním rámci interoperability O [NIFO – Observatoř vnitrostátních rámců interoperability](#).

¹⁴ Příkladem je [Polsko](#) a [Malta](#).

bodů, měl by být dopad na přeshraniční interoperabilitu pozitivní; nízká úroveň souladu by měla vést k nízkému počtu bodů. Následují příklady těchto nástrojů.

- Pro posouzení, která se týkají změny stávající digitální veřejné služby: [nástroje vyspělosti interoperability](#) (IMAPS, SIQAT a GIQAT). Jedná se o sebeposuzovací nástroje pro hodnocení vyspělosti interoperability digitálních veřejných služeb na všech úrovních veřejné správy. Nabízejí tedy cenná východiska, ale bude třeba je upravit, protože posouzení interoperability se týkají závazných požadavků, nikoli konkrétních digitálních veřejných služeb. Pokud se pro toto řešení rozhodnete, měly by být spolu s doporučeními pro zprávu poskytnuty online dotazníky pro hodnocení vyspělosti interoperability.
- U posouzení, která se týkají normy nebo specifikace: [CAMSS](#) je nástroj pro sebeposouzení, který slouží k hodnocení podpory interoperability vybraných norem a/nebo specifikací. Pro zprávu by měl být k dispozici online dotazník pro posouzení interoperability.

3.5 Určení řešení

Klíčovou zásadou, kterou nařízení o interoperabilní Evropě zdůrazňuje, je význam a hodnota opakovaného použití stávajících řešení interoperability (např. standardizovaných stavebních prvků nebo slovníky základních pojmů) pro podporu interoperability, harmonizace a efektivního využívání veřejných zdrojů. Tento přístup nejen zvyšuje přeshraniční interoperabilitu, ale přispívá také k nákladové efektivitě a soudržnosti veřejných služeb v EU.

Nařízení o interoperabilní Evropě uvádí, že organizace musí během postupu pro posuzování interoperability vyhodnotit použitelnost, a tedy i opakovanou použitelnost stávajících řešení, a to zejména těch, která jsou označena jako „řešení pro Interoperabilní Evropu“. Jedná se o řešení interoperability (např. normy, stavební prvky a slovníky základních pojmů), která byla prověřena a doporučena Sborem pro Interoperabilní Evropu pro jejich potenciál zlepšit nebo zavést (přeshraniční) interoperabilitu tam, kde je to potřeba.

Hlavní cíle této fáze jsou následující:

1. určit příslušná řešení pro Interoperabilní Evropu, která by mohla řešit potřeby interoperability zjištěné ve vašem posouzení;
2. vyhodnotit, jak by tato řešení mohla být začleněna do vaší služby, aby se zvýšila interoperabilita;
3. zvážit další katalogy opakovaně použitelných řešení, ať už na úrovni EU nebo na vnitrostátní úrovni, které by mohly nabídnout vhodné přístupy.

Upřednostněním opakovaného použití stávajících řešení lze urychlit vývoj interoperabilních služeb, omezit zdvojování úsilí a zajistit soulad se zavedenými normami a postupy v celé EU.

V následujících pododdílech se budeme zabývat tím, jak tato řešení lze v kontextu vašich specifických požadavků na služby a interoperabilitu efektivně určit, vyhodnotit a případně přizpůsobit.

3.5.1 Výzkum a vyhodnocení příslušných řešení pro Interoperabilní Evropu

Jak bylo stručně uvedeno výše, **řešení pro Interoperabilní Evropu** mohou být jakákoli opakovaně použitelná aktiva týkající se právních, organizačních, sémantických nebo technických požadavků, která umožňují přeshraniční interoperabilitu. Příkladem mohou být koncepční rámce, pokyny, referenční architektury, technické specifikace, normy, služby a aplikace, jakož i zdokumentované technické součásti, například zdrojové kódy. **Řešení pro Interoperabilní Evropu** jsou řešení interoperability, která doporučil Sbor pro Interoperabilní Evropu (očekávají se v roce 2025).

3.5.2 Výzkum příslušných řešení interoperability

[Portál Interoperabilní Evropa](#) (dříve Joinup) nakonec umožní přístup ke všem řešením pro Interoperabilní Evropu, která budou odpovídajícím způsobem označena a doplněna odpovídajícími funkcemi vyhledávání. Portál dále usnadní vyhledávání dalších relevantních řešení, včetně řešení s otevřeným zdrojovým kódem. V portálu je však již k dispozici řada řešení.

Jako vstupní body, kde můžete hledat opakovaně použitelná řešení, která zvyšují interoperabilitu, mohou také sloužit vnitrostátní portály. Pokud chcete být informováni o řešeních, která mohou být v budoucnu relevantní, zvažte možnost zapojit se do příslušných komunit, kde také najdete více informací a můžete se zapojit do diskusí.

3.5.3 Vyhodnocení a výběr relevantních řešení pro Interoperabilní Evropu

Při hodnocení a výběru z určených řešení je třeba připomenout konkrétní cíle posouzení stanovené v první fázi. Obecně se tato část posouzení provádí s cílem **zlepšit příležitosti pro interoperabilitu** v budoucnu, až budou požadavky provedeny.

Společným rysem řešení pro Interoperabilní Evropu a řešení interoperability je, že je lze opakovaně používat. Určení opakovaně použitelných řešení v rané fázi postupu může pomoci navrhnout požadavky nebo je upravit tak, aby bylo možné tato řešení opakovaně použít, a tím ušetřit náklady při provádění požadavků.

Posouzení však může v tomto kroku sledovat zcela odlišné agendy, včetně:

- **průzkumu:** zachování dostatečného prostoru pro opakované použití (např. řešení pro Interoperabilní Evropu),
- **informací:** informování prováděcích subjektů prostřednictvím zprávy o posouzení o stávajících řešeních, která jsou potenciálně použitelná pro provádění,
- **plánování:** zdokumentování potřeby vyvinout opakovaně použitelný nástroj.

Řešení uvedená ve zprávě o posouzení nejsou pro prováděcí subjekty automaticky závazná. Mohou však prováděcím subjektům pomoci sladit a propojit jejich úsilí při provádění, ušetřit zdroje a automaticky přispět k vyšší interoperabilitě v celé EU. Za tímto účelem byste měli nejen posoudit, zda a kdy je opětovné použití možné, ale také v závislosti na případě buď objasnit, které řešení by mohlo nebo mělo být opětovně použito, nebo zda je třeba vyvinout nové řešení. Pokud je to možné, můžete také znovu kontaktovat zúčastněné strany, abyste si ověřili výsledky a získali jejich zpětnou vazbu k možným řešením.

3.6 Podávání zpráv

Po dokončení posouzení dopadů na interoperabilitu a určení možných řešení je dalším krokem zdokumentování vašich zjištění a doporučení ve zprávě o posouzení. Tato zpráva je klíčovým výstupem postupu pro posuzování interoperability. Zprávu bude možné vyplnit na portálu Interoperabilní Evropa, a to na základě informací, které stanoví příloha nařízení.

Podrobné informace o vypracování, přezkoumání a dokončení zprávy do rozsahu této kapitoly nespádají, ač jsou důležité. Podrobný návod, jak strukturovat a sestavit zprávu o posouzení interoperability (včetně konkrétních požadavků na obsah a formát), naleznete v [kapitole 4](#) této příručky, kde jsou uvedeny pokyny k vypracování jasné a informativní zprávy, podle níž lze postupovat a která splňuje požadavky stanovené v nařízení o interoperabilní Evropě.

3.7 Následné kroky

Dokončením posouzení interoperability a vypracováním zprávy je splněn povinný požadavek na provedení posouzení interoperability. Aby však bylo posouzení maximálně přínosné, je třeba na závěry a zjištění navázat – vydáním doporučení, sdělením informací o zjištěních nebo přijetím konkrétních opatření.

Fáze následných kroků může také odhalit nové problémy nebo příležitosti, které nebyly během počátečního posouzení zřejmé. Je proto důležité zůstat flexibilní a být připraveni upravit akční plán podle skutečných výsledků a nových poznatků.

Následný postup na základě výsledků posouzení umožňuje organizacím zajistit, aby posouzení interoperability vedlo ke smysluplnému zlepšení poskytování transevropských digitálních veřejných služeb.

Shrnutí

V této kapitole je popsán komplexní postup pro posuzování interoperability, který poskytuje podrobný plán od počáteční přípravy až po průběžné zlepšování. Popsaný postup je osvědčeným přístupem, který je vhodný pro komplexní projekty vyžadující důkladné vyhodnocení dopadů na interoperabilitu.

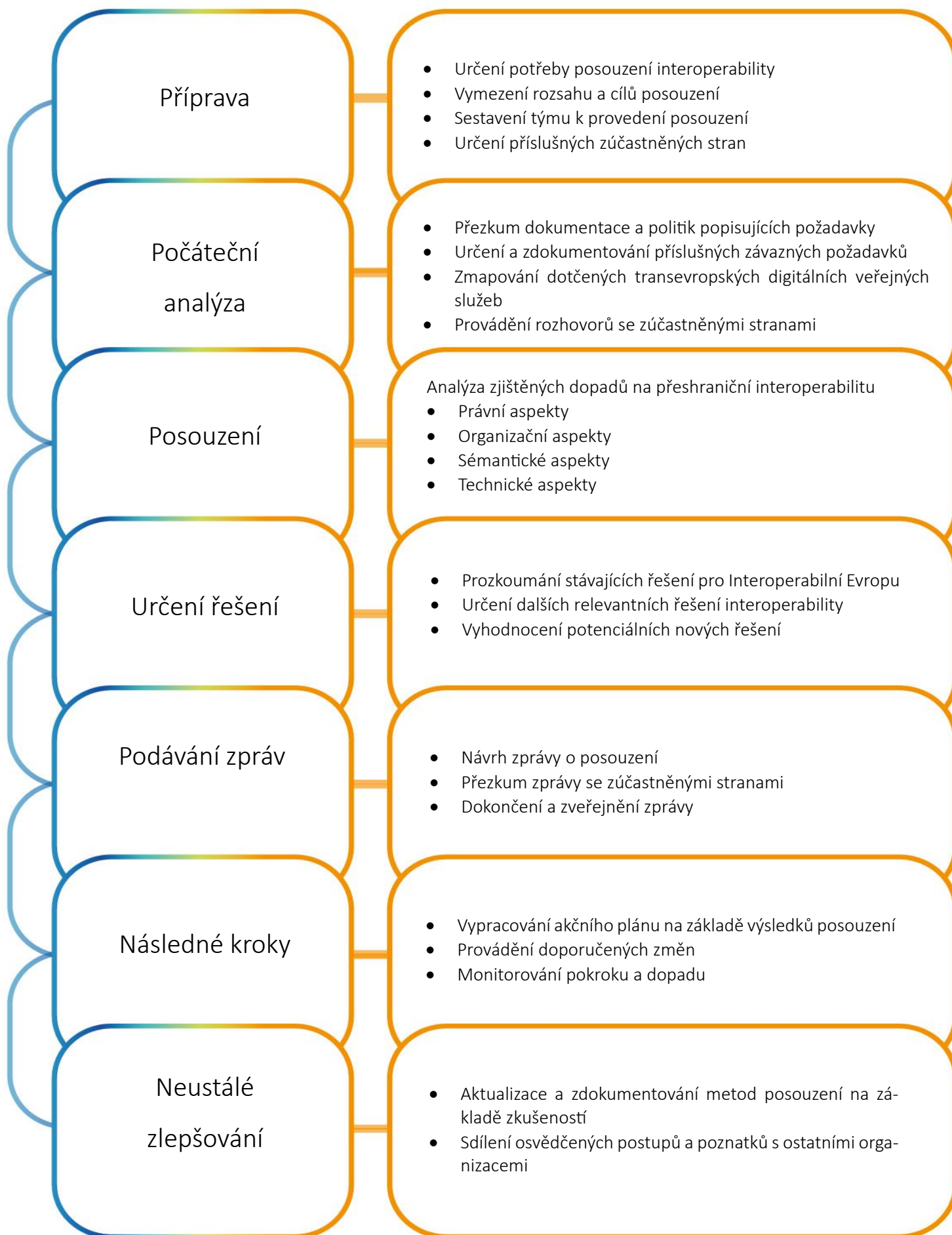
Je důležité si uvědomit, že tento podrobný postup slouží jako ideální rámec, který poskytuje úplný obraz toho, co by mohlo zahrnovat posouzení interoperability v plném rozsahu. Nicméně chápeme, že ne všechny projekty nebo organizace budou potřebovat nebo mít prostředky na tak rozsáhlé posouzení.

Jak bylo zdůrazněno na začátku této kapitoly, postup pro posuzování interoperability by měl být přizpůsoben konkrétním potřebám, omezením a charakteristikám vaší organizace a projektu. Rozsah a hloubka vašeho posouzení by měly být přiměřené rozsahu a potenciálnímu dopadu hodnocené iniciativy.

Organizace by měly mít možnost tento postup rozšířit a přizpůsobit svým konkrétním podmínkám. To může znamenat, že se na některé fáze zaměří více než na jiné, že budou jednotlivé kroky kombinovat nebo že úroveň podrobnosti analýzy upraví podle dostupných zdrojů a složitosti posuzované služby. Klíčové je respektovat základní zásady posouzení a zároveň zajistit, aby postup zůstal proveditelný a poskytl v rámci vašich konkrétních podmínek cenné poznatky.

Nezanalyzovaný příklad postupu na základě osvědčeného postupu je shrnut na následujícím obrázku.

Ucelený příklad celého postupu na základě osvědčených postupů

4 Jak zdokumentovat posouzení v souhrnné zprávě?

Cílem této kapitoly je poskytnout podporu pro dokumentování výsledku posouzení interoperability v souhrnné zprávě. Zpráva má v cyklu posouzení důležitou funkci: je relevantním podkladem pro rozhodování a může následně podpořit provádění tím, že na základě zprávy poskytne návrhy na zlepšení přeshraniční interoperability transevropských digitálních veřejných služeb. V neposlední řadě poskytuje informace pro monitorování nejen nařízení o interoperabilní Evropě, ale případně i dalších souvisejících digitálních vládních monitorovacích systémů.

Požadavky na zprávu o posouzení v nařízení o interoperabilní Evropě

Veřejné organizace se mohou samy rozhodnout, jak budou postup pro posuzování organizovat, nicméně právní znění nařízení o interoperabilní Evropě stanoví velmi jasné požadavky na zprávu o posouzení¹⁵, která:

1. musí být zveřejněna alespoň na oficiálních internetových stránkách;
2. musí být strojově čitelná;
3. musí předložit výsledek posouzení (včetně položek uvedených v příloze nařízení o interoperabilní Evropě);
4. musí být elektronicky sdílena se Sborem pro Interoperabilní Evropu;
5. nesmí obsahovat citlivé informace.

Tyto požadavky podrobněji vysvětlují následující pododdíly.

4.1 Zveřejnění na oficiálních internetových stránkách

Zpráva o posouzení musí informovat nejen rozhodovací orgány a prováděcí subjekty, ale také všechny ostatní, kteří by v budoucnu mohli potřebovat provést související posouzení. Proto by měla být veřejně dostupná alespoň na jedné oficiální internetové stránce. Oficiálními internetovými stránkami se v tomto případě rozumí veřejné internetové stránky, za které je trvale odpovědná veřejná organizace, nemusí se však jednat o internetové stránky organizace provádějící posouzení. **Toto veřejné místo určí příslušné vnitrostátní orgány.**

Neexistuje žádný právní požadavek na vytvoření nových internetových stránek pro tento účel. Zpráva bude rovněž k dispozici na portálu Interoperabilní Evropa. V ideálním případě by měly být odkazy na zprávu umístěny na všech internetových stránkách, kde by si mohli ti, kteří by mohli mít z přečtení zprávy o posouzení prospěch, obvykle tyto informace vyhledat. Dále může být zpráva zveřejněna i v jiných formách (např. v papírových nebo specifických časopisech).

¹⁵Viz čl. 3 odst. 2 druhá věta a 22. bod odůvodnění nařízení o interoperabilní Evropě.

4.2 Strojová čitelnost

Strojově čitelné znamená, že informace jsou **poskytovány způsobem, který stroje snadno zpracují a pochopí**. To znamená, že nestačí, aby tyto informace byly otevřené a digitálně přístupné. Strojově čitelná data odpovídají specifickým strukturám nebo formátům, které umožňují automatizovaným systémům jejich interpretaci bez nutnosti lidského zásahu.

Strojovou čitelnost pro účely zpráv o posouzení lze zajistit pomocí vhodného **schématu metadat**. Kromě toho lze zlepšit srovnatelnost a opakovanou použitelnost vykazovaných údajů opakovaným používáním standardizovaných způsobů reprezentace údajů (např. jejich sladěním s odpovídajícími sémantickými modely, které se v současné době vyvíjejí). Využití nástrojů nabízených Komisí může pomoci zajistit strojovou čitelnost v budoucnu. Mezi tyto nástroje bude patřit **online nástroj, který bude zprávu odesílat přímo na portál Interoperabilní Evropa**. Pro výměnu strojově čitelných dat by mohlo být vytvořeno **rozhraní API a jeho dokumentace**, a to připojením tohoto rozhraní API k libovolnému serveru.

Mějte na paměti, že požadavek na vydání zprávy ve strojově čitelném formátu neruší povinnost **zpřístupnit zprávu na internetových stránkách ve formátu čitelném okem**, který je navržen tak, aby lidé zprávu mohli přímo pochopit.

4.3 Minimální obsah zprávy

Minimální obsah zprávy je stanoven v příloze nařízení o interoperabilní Evropě. Tato příručka se zabývá pouze minimálním obsahem a nezahrnuje žádné další prvky. Jako jeden z podpůrných nástrojů pro posuzování interoperability připravuje Komise také datový model pro zprávy o posouzení, které mají být zveřejněny na portálu Interoperabilní Evropa. Níže uvedená tabulka obsahuje několik návrhů, které vám pomohou zveřejnit informace ve strojově čitelném formátu. Jak již bylo uvedeno, nevylučuje to souběžné zveřejnění i v jiných formátech.

Tabulka 1: Vytvoření strojově čitelných informací

• Položka	• Použitelné datové modely
• 1. Obecné informace	
• Subjekt Unie nebo subjekt veřejného sektoru podávající zprávu a další relevantní informace	• Slovník základních pojmů veřejných organizací
• Dotčená iniciativa, projekt nebo akce	• Tato položka by měla uživateli pomoci pochopit kontext posouzení interoperability. Může například poskytovat odkazy na jiné oficiální internetové stránky, kde bude zveřejněn legislativní návrh nebo výzva k podávání nabídek. Orgány EU se mohou například připojit k portálu Podělte se o svůj názor .

	• Pokud jde o právní zdroje, lze relevantní řešení nalézt na adrese O identifikátoru ELI – EUR-Lex (europa.eu).
• 2. Požadavky	
• Dotčené transevropské digitální veřejné služby	• Profil aplikace Slovníku základních veřejných služeb
• Posuzované závazné požadavky	• Existují různé postupy dokumentování požadavků (např. uživatelské zkušenosti nebo případy užití). Ty mají v různých kontextech přidanou hodnotu (viz také kapitola 3). • Potenciální výchozí bod: Slovník základních kritérií a základních důkazů, Slovník základních pojmů posouzení.
• Dotčené veřejné a soukromé zúčastněné strany	• V této položce by mohlo stačit pouze uvést kategorii zúčastněných stran, nikoliv každou konkrétní zúčastněnou stranu. Nástroje, které Komise v současné době vyvíjí, poskytnou strukturovaný způsob, jak tyto informace získat. • Jako řešení sémantické interoperability lze použít řízené slovníky veřejných a soukromých subjektů (např. Slovníky základních obchodních pojmů) a doménovou ontologii, jako je NACE¹⁶ nebo COFOG¹⁷.
• Zjištěné dopady na přeshraniční interoperabilitu	• Nástroje poskytované Komisí budou tyto informace zachycovat pomocí vrstvy interoperability, aby se dodržela logika Evropského rámce interoperability.
• Zjištěné dopady na právní přeshraniční interoperabilitu	• Jako základ použijte vnitrostátní rámec interoperability nebo Evropský rámec interoperability a zaškrtněte nejvhodnější možnost a v případě potřeby uveďte vysvětlení (přínejmenším pro formát čitelný okem)

¹⁶ NACE (Nomenclature des Activités Économiques dans la Communauté Européenne) je evropský odvětvový standardní klasifikační systém pro kódování klasifikací podniků.

¹⁷ Aktuální verze klasifikace funkcí vládních institucí byla vypracována v roce 1999 Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a zveřejněna Statistickou divizí OSN jako norma pro klasifikaci účelů vládních činností.

		<table border="1"> <tr><td>Přínosné</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Bezvýznamné</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Rizikantní</td><td></td><td></td></tr> </table>	Přínosné			Bezvýznamné			Rizikantní		
Přínosné											
Bezvýznamné											
Rizikantní											
	Zjištěné dopady na organizační přeshraniční interoperabilitu	Jako základ použijte vnitrostátní rámec interoperability nebo Evropský rámec interoperability a zaškrtněte nejvhodnější možnost a v případě potřeby uveďte vysvětlení (přínejmenším pro formát čitelný okem) <table border="1"> <tr><td>Přínosné</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Bezvýznamné</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Rizikantní</td><td></td><td></td></tr> </table>	Přínosné			Bezvýznamné			Rizikantní		
Přínosné											
Bezvýznamné											
Rizikantní											
	Zjištěné dopady na sémantickou přeshraniční interoperabilitu	Jako základ použijte vnitrostátní rámec interoperability nebo Evropský rámec interoperability a zaškrtněte nejvhodnější možnost a v případě potřeby uveďte vysvětlení (přínejmenším pro formát čitelný okem) <table border="1"> <tr><td>Přínosné</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Bezvýznamné</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Rizikantní</td><td></td><td></td></tr> </table>	Přínosné			Bezvýznamné			Rizikantní		
Přínosné											
Bezvýznamné											
Rizikantní											
	Zjištěné dopady na technickou přeshraniční interoperabilitu	Jako základ použijte vnitrostátní rámec interoperability nebo Evropský rámec interoperability a zaškrtněte nejvhodnější možnost a v případě potřeby uveďte vysvětlení (přínejmenším pro formát čitelný okem) <table border="1"> <tr><td>Přínosné</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Bezvýznamné</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>☒ Rizikantní</td><td></td><td></td></tr> </table>	Přínosné			Bezvýznamné			☒ Rizikantní		
Přínosné											
Bezvýznamné											
☒ Rizikantní											
3. Výsledky											
	Řešení pro Interoperabilní Evropu identifikovaná k použití	- Zatím nejsou k dispozici, ale plánuje se, že budou obsahovat jedinečné identifikátory a odkazy na příslušné stránky na portálu Interoperabilní Evropa. - Zpráva by měla obsahovat seznam řešení pro Interoperabilní Evropu, která byla identifikována jako relevantní při provádění požadavků. Pokud není žádné řešení posouzeno jako relevantní, je třeba to rovněž uvést.									

• Případná další relevantní řešení interoperability, včetně rozhraní stroj–stroj	• Zpráva by měla obsahovat seznam jiných řešení interoperability, než jsou identifikovaná řešení pro Interoperabilní Evropu. • Zpráva by měla v ideálním případě obsahovat odkazy na příslušná řešení na portálu Interoperabilní Evropa, na vnitrostátních nebo jiných relevantních portálech.
• Zbývající překážky pro přeshraniční interoperabilitu	• Zpráva by měla obsahovat seznam zbývajících zjištěných překážek pro přeshraniční interoperabilitu spojených s posuzovanými závaznými požadavky. Strukturované informace by mohly být spojeny se stručným vysvětlením, proč je nelze odstranit, a co by bylo třeba k jejich odstranění učinit.

4.4 Sdílení se Sborem pro Interoperabilní Evropu

Údaje ve zprávách jsou důležité nejen pro rozhodnutí, která připravují, a pro prováděcí subjekty těchto rozhodnutí, ale jsou také velmi zajímavými výchozími údaji pro Sbor pro Interoperabilní Evropu. Pokud zprávy obsahují vysoce kvalitní údaje, lze je využít k rozhodování o nadcházejících prioritách na základě údajů (např. prostřednictvím agendy pro Interoperabilní Evropu).

Nařízení o interoperabilní Evropě proto požaduje, aby zprávy byly sboru zasílány elektronicky. Zprávy sdílené prostřednictvím online nástroje pro zprávy o posouzení poskytovaného v [portálu Interoperabilní Evropa](#) budou považovány za zaslané sboru. Sdílená data by byla využívána k monitorování a byla by k dispozici dalším zúčastněným stranám prostřednictvím portálu Interoperabilní Evropa. V budoucnu by bylo možné tyto údaje vylepšit pomocí údajů z rozhraní API, díky čemuž bude možné poskytovat aktualizované statistiky posouzení (jak ukazuje tento příklad z [Francie](#)).

Verze sdílená se sborem v elektronické podobě by neměla obsahovat citlivé informace.

4.5 Ochrana citlivých informací

Před zveřejněním zprávy by se veřejné organizace měly ujistit, že zveřejnění neohrozí chráněné osobní údaje, práva duševního vlastnictví nebo obchodní tajemství, veřejný pořádek nebo bezpečnost. Pokud se závazné požadavky týkají kritických systémů členských států, měl by obsah zprávy zůstat na dostatečně vysoké úrovni, aby neobsahoval informace, které by mohly ohrozit bezpečnost těchto systémů (např. popis požadavků by mohl být na relativně vysoké úrovni a napsán tak, aby neohrozil bezpečnost). Další možností by bylo citlivé informace jednoduše vynechat. Pokud je již samotná existence požadavku citlivou informací, pak zpráva nemusí být zveřejněna celá a může být místo toho zveřejněna v redigované podobě spolu s vysvětlením právního základu pro vyloučení (např. důvod, proč je považována za citlivou). Zprávu je nicméně třeba vypracovat a bezpečně ji sdílet s dotčenými stranami.

Shrnutí

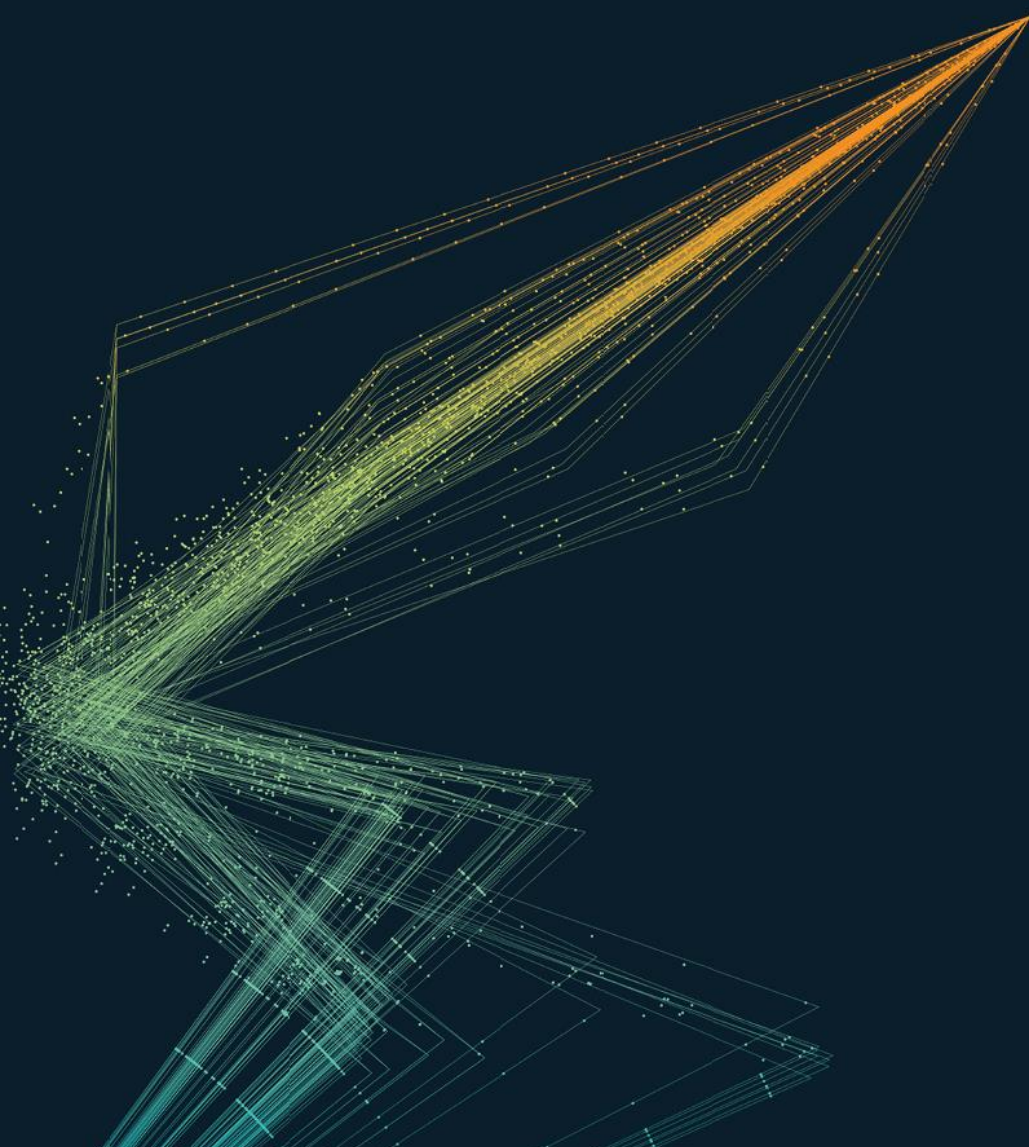
Zpráva by měla shrnovat závazné požadavky, které byly posouzeny; identifikované transevropské digitální veřejné služby; zjištěné dopady na přeshraniční interoperabilitu a doporučená řešení pro

Interoperabilní Evropu nebo jiná řešení interoperability. Měla by také upozornit na všechny zbývající překážky interoperability, které byly během posouzení zjištěny.

Komise musí poskytnout na podporu posouzení interoperability technické nástroje, včetně online nástroje, který usnadní vyhotovení zprávy a její zveřejnění na portálu Interoperabilní Evropa. Všechny nástroje mají být založeny na modelu otevřených dat odvozeném ze společného kontrolního seznamu pro zprávy o posouzení interoperability (uvedeného v příloze nařízení).

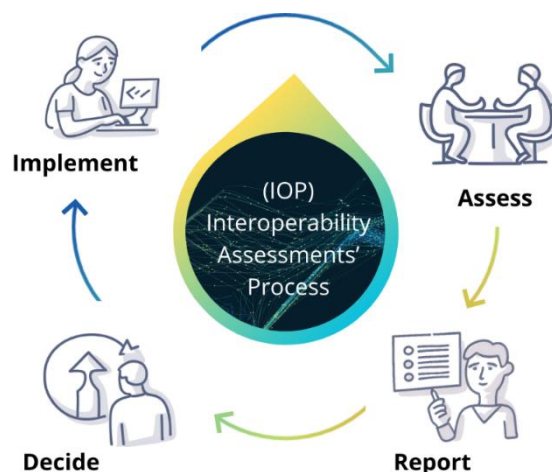
Používání těchto nástrojů není povinné, ale je velmi doporučováno, protože budou také začleněny do širšího kontextu portálu Interoperabilní Evropa, kde jsou zprávy zveřejňovány – tím se zpřístupní více zúčastněným stranám, jako jsou veřejné organizace, a podpoří se tak vzájemné učení a opakované používání údajů, pojmů a řešení.

5 Jak zavést řádné řízení postupu pro posuzování interoperability ve vaší organizaci?

Následující kapitola poskytuje rady, které se týkají řízení různých aspektů při vytváření, provádění a řízení posuzování interoperability prováděného poprvé v subjektu EU nebo v subjektu veřejného sektoru. Vzhledem k rozmanitosti struktur a postupů ve veřejné organizaci a rozmanitosti témat, kterými se lze při posuzování interoperability zabývat (právní, technické, sémantické a organizační otázky), nemůže tato kapitola nabídnout univerzální řešení, ale zdůrazňuje obecné aspekty. Tyto pokyny jsou nezávazné, protože je na orgánech EU a příslušných vnitrostátních orgánech, aby stanovily nebo pomohly stanovit režim řízení postupů pro posuzování a vydaly případné další pokyny. V této kapitole se budeme podrobněji zabývat:

1. zavedením řádného řízení posouzení;
2. zohledněním specifického kontextu;
3. zajištěním udržitelnosti postupu a vzájemného učení;
4. (měkkými) nástroji umožňujícími posuzování interoperability.

5.1 Zavedení řádného řízení

Nařízení o interoperabilní Evropě ponechává provádění posouzení interoperability na správním uvážení příslušných veřejných organizací. To znamená, že subjekty, které provádějí posuzování interoperability, mohou rozhodnout o nejvhodnějším postupu a jeho specifikách – za předpokladu, že dodrží společné požadavky stanovené v článku 3 nařízení o interoperabilní Evropě.

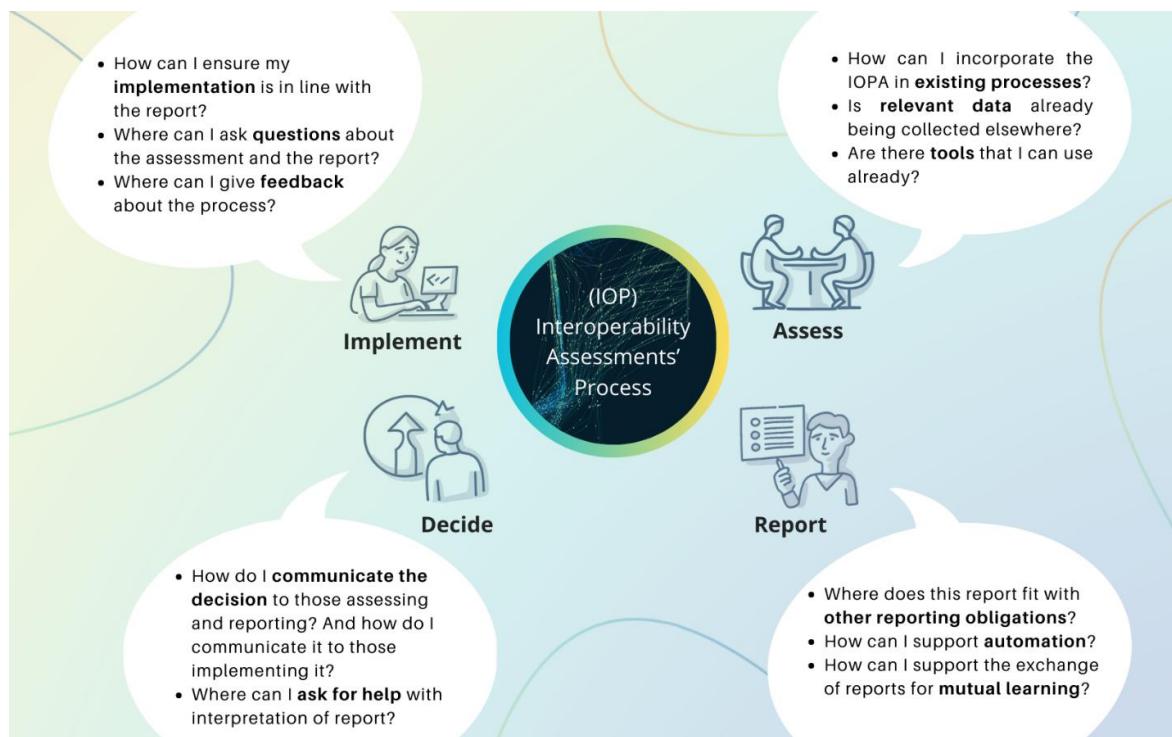
Při úvahách o obecném řízení posuzování interoperability je zásadní nevnímat posuzování interoperability jako izolovaný postup, ale spíše jako součást většího ekosystému v rámci celkového fungování veřejné organizace (včetně postupů tvorby politik, postupů hodnocení a životního cyklu digitálních veřejných služeb), a tím jej propojit s řízením těchto postupů a životního cyklu IT.

Jedná se o součást přístupu k tvorbě politik připravených na digitalizaci¹⁸ – postup formulování politik a právních předpisů připravených na digitalizaci, který zohledňuje digitální aspekty od počátku politického cyklu a zajišťuje jejich připravenost na digitální věk, schopnost obstát v budoucnosti a interoperabilitu. Například v případech uvedených v těchto pokynech mohou kulturní rozdíly mezi právním a digitálním světem způsobit neočekávané náklady na provádění z toho důvodu, že účinky závazných požadavků nebyly dostatečně včas zváženy. V tomto případě je cílem přístupu k tvorbě digitální politiky odstranit tyto rozdíly tím, že napomáhá co nejlepšimu využití digitálních technologií a dat k hladkému zavedení nových požadavků s jejich zamýšleným účinkem.

Výchozím bodem by proto mělo být začlenění posouzení interoperability do všech stávajících postupů. Ty mohou zahrnovat konzultace se zúčastněnými stranami, digitální kontroly nebo stávající postupy pro posuzování. Mějte na paměti, že čím dříve bude posouzení provedeno, tím snadněji bude možné řešit

¹⁸ Další informace naleznete zde: [Tvorbě politiky připravené na digitalizaci | portál Interoperabilní Evropa](#), jakož i v praktických příkladech uvedených v kapitole 3: postupy uvedené v [nástroji č. 28 v souboru nástrojů Evropské komise pro zlepšování právní úpravy](#); dánských [digitálně připravených právních předpisech \(digst.dk\)](#) a německých [digitálních kontrolách: zdokonalování beta verze krok za krokem | Digitální služba \(bund.de\)](#).

případné problémy s přeshraniční interoperabilitou a zlepšit tak kvalitu dotčených služeb. Proto při zavádění postupu zajistěte, aby bylo posouzení provedeno co nejdříve.

Příklady otázek pro aktéry v různých fázích postupu pro posuzování interoperability (IOP), které mají zajistit dobré řízení posuzování interoperability

Může být také zapotřebí průběžné řízení jednotlivých posouzení. Potřebnou práci může výrazně snížit efektivní sladění personálního úsilí s postupy řízení (zahrnujícími různé organizační úrovně). Za tímto účelem mohou členské státy samy rozhodovat o přidělování vnitřních zdrojů a navazování spolupráce¹⁹.

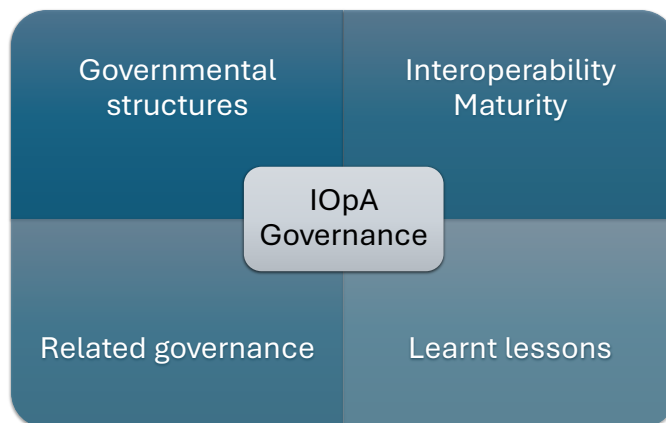
Podle článku 17 nařízení o interoperabilní Evropě musí jednotné kontaktní místo každého členského státu podporovat subjekty veřejného sektoru v členském státě při zavádění nebo přizpůsobování jejich postupů pro posuzování interoperability. Podobný úkol mají koordinátoři interoperability v subjektech Unie (článek 18 nařízení o interoperabilní Evropě)²⁰. Pokud si nejste jisti, jak postup pro posuzování začlenit, nebo jak postupovat při řízení obecně, zvažte, zda se neobrátit na své jednotné kontaktní místo a nezjistit, zda má informace o tom, jak tento postup nastavily jiné veřejné organizace. Komise rovněž plánuje shromažďovat osvědčené postupy, školicí materiály a další možnosti výměny informací na portálu Interoperabilní Evropa.

¹⁹ „Pro zajištění účinnosti a účelnosti tohoto úkolu může členský stát rozhodnout o vnitřních zdrojích a spolupráci mezi svými subjekty veřejného sektoru, které jsou nezbytné pro podporu provádění posouzení interoperability“. (16. bod odůvodnění nařízení o interoperabilní Evropě).

²⁰ „Jednotné kontaktní místo plní tyto úkoly (...) podporuje subjekty veřejného sektoru v členském státě při zavádění nebo přizpůsobování jejich postupů pro posuzování interoperability podle článku 3 a přílohy“ a článek 18 nařízení o interoperabilní Evropě: „Koordinátor interoperability poskytuje podporu v rámci daného subjektu Unie při zavádění nebo úpravě jeho vnitřních postupů při provádění posouzení interoperability.“ (článek 17 nařízení o interoperabilní Evropě).

5.2 Závislost na kontextu

Budoucí stanovení postupu pro posuzování velmi závisí na kontextu, do kterého má být začleněn. Přesto je třeba si uvědomit několik obecných bodů.

5.2.1 Řídící struktury

Každá veřejná organizace bude muset začlenit posouzení interoperability do různých řídicích struktur – některých spíše centralizovanějších, jiných spíše decentralizovanějších. Zejména v členských státech s federálním uspořádáním může existovat několik příslušných orgánů, které budou muset spolupracovat se svými jednotnými kontaktními místy, aby byl zajištěn konzistentní tok informací. Při zavádění postupů ve veřejné organizaci je proto důležité porozumět konkrétnímu řídicímu prostředí a řídit se pokyny příslušných jednotných kontaktních míst nebo koordinátorů interoperability.

5.2.2 Vypělost interoperability

Postup pro posuzování interoperability ovlivňuje také vypělost interoperability organizace. Organizace s vyšší úrovní vypělosti interoperability mohou díky stávajícím strategiím a nástrojům potřebovat k provedení těchto posouzení méně zdrojů. Může jít o provádění vnitrostátního rámce interoperability, strategií v oblasti IT, referenčních architektur, slovníků základních pojmů nebo zavedených konzultačních postupů. Pokud již postupy pro posuzování interoperability existují (např. používáte nástroje pro posuzování vypělosti interoperability stávajících digitálních veřejných služeb), zvažte, jak lze tyto postupy a/nebo jejich výsledky začlenit do postupu pro posuzování interoperability. Pokud se vás to netýká, zjistěte, zda můžete kombinovat provádění posouzení interoperability s opatřeními, která by posílila celkovou vypělost interoperability vaší organizace.

5.2.3 Poučení z předchozích případů

Je možné, že v rámci své organizace identifikujete určité postupy, které jsou již vysoce interoperabilní. Bez ohledu na to, zda se interoperabilita týká přeshraniční úrovně, či nikoli, byste se z těchto případů měli poučit, protože stejné mechanismy mohou být použitelné i v jiných případech použití. Nezáleží na tom, že konkrétní případ dokonale neodpovídá vašemu případu použití; můžete některé části postupu upravit nebo tyto případy prozkoumat, abyste lépe porozuměli interoperabilitě a souvisejícím postupům. Související posouzení lze nalézt také v oblasti bezpečnosti IT nebo ochrany dat a slouží jako užitečné příklady.

5.2.4 Stávající související řízení

Podle čl. 17 odst. 4 nařízení o interoperabilní Evropě členské státy vytvoří nezbytné struktury spolupráce mezi všemi vnitrostátními orgány zapojenými do provádění tohoto nařízení. Ty mohou vycházet ze stávajících mandátů a postupů. Pro přijímání některých rozhodnutí, která jsou právně, smluvně nebo

technicky závazná pro veřejné organizace, již mohou existovat postupy, které mohou podléhat stávajícím řídicím strukturám a postupům, jako je posuzování dopadů. Pokuste se určit místo posouzení interoperability v těchto postupech, např. identifikací dalších relevantních posouzení, abyste našli nejvhodnější vstupní bod pro posouzení interoperability a identifikovali posouzení náležející do stejné skupiny. Poznátka z podobných posouzení by vám také pomohly určit, zda je ve vašem případě nutné provést posouzení interoperability, nebo zda byla tato povinnost splněna posouzením náležejícím do stejné skupiny či předchozím posouzením.

5.3 Udržitelnost, neustálé zlepšování a vzájemné učení

Stejně jako každý organizační postup musí být i postup pro posuzování interoperability a jeho řízení udržitelné a v průběhu času zlepšované. S tím mohou pomoci metody, jako je smyčka OODA (pozorovat – orientovat se – rozhodovat se – jednat) nebo cyklus PDSA (plánovat – dělat – studovat – přizpůsobit se).

Jakmile získáte zkušenosti s posuzováním interoperability, věnujte čas reflexi a dokumentaci získaných zkušeností pro celý postup i jednotlivé kroky. Co se osvědčilo? Jakým výzvám jste čelili? Jak lze metody posuzování zdokonalit? Tato reflexe vás může přimět k aktualizaci vašeho přístupu k posouzení, abyste při budoucích posouzeních mohli těžit z minulých zkušeností. Zvažte vypracování dokumentu o získaných zkušenostech nebo aktualizaci interních pokynů pro posuzování, v nichž tyto poznatky zachytíte.

Za tímto účelem zvažte také provádění závazného požadavku. I když svůj hlavní plán implementace vypracováváte velmi precizně, můžete přehlédnout aspekty, které by v praxi mohly provádění a celý postup zhoršit. Zavedte mechanismy zpětné vazby, které tyto informace sdělí lidem, kteří posouzení skutečně provádějí. Vítaným vedlejším produktem je, že se odpovědnost za celé posouzení rozšíří na všechny účastníky celého postupu. To by mělo zvýšit motivaci a zkvalitnit výsledky posouzení. Smyčky zpětné vazby jsou také základem pro neustálé zlepšování postupu, a proto by měly přesahovat rámec jednotlivých posouzení interoperability.

Pokročilejší organizace mohou také používat metody, jako je smyčka OODA nebo cyklus PDSA. Například řízení posuzování interoperability by mohlo zahrnovat mechanismus pro pozorování provádění přijatého postupu pro posuzování interoperability v každé jednotlivé fázi, vzájemného vztahu mezi těmito různými fázemi a jedno pozorování celkového postupu (včetně jeho řízení). Tyto metody by měly být průběžně zkoumány s cílem zlepšit účinnost a efektivitu postupu pro posuzování interoperability.

Důležité je také sdílet osvědčené postupy a získané zkušenosti s ostatními organizacemi. Interoperabilita je společným úsilím a výměna znalostí může urychlit zlepšení v celém veřejném sektoru EU. Zvažte možnost přispívat do Sdružení pro Interoperabilní Evropu²¹ nebo se zapojit do vzájemných výměn s jinými orgány veřejné správy. Podpůrnou roli mohou hrát jednotná kontaktní místa a koordinátoři interoperability na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU (zejména ve větších vládních strukturách, které zahrnují několik příslušných orgánů).

5.4 (Měkké) nástroje umožňující posuzování interoperability

Při provádění posouzení interoperability mohou mít význam i některá obecnější opatření.

²¹ Informace o sdružení budou v rostoucím rozsahu poskytovány na portálu Interoperabilní Evropa.

5.4.1 Organizační kultura

Při úsilí o interoperabilitu je zásadní také kulturní aspekt organizací. Interoperabilita je o spolupráci, která odstraňuje nejen technické, ale i organizační překážky. K uznání hodnoty interoperability je zapotřebí specifický přístup. V tomto smyslu je posuzování interoperability více než jen technickým postupem, protože může mít zásadní význam při řízení organizačních změn. Díky těmto posouzením organizace získají hlubší porozumění tomu, jak se různé systémy vzájemně ovlivňují, a mohou činit informovanější rozhodnutí nejen o vývoji IT, ale také o vývoji politiky obecně. Při zvažování, jak provést posouzení interoperability, byste proto měli vzít v úvahu také přístup vaší organizace a míru, do jaké jsou její členové informováni o interoperabilitě a do jaké jsou jí otevřeni.

5.4.2 Dovednosti pro posuzování interoperability

Provedení posouzení interoperability vyžaduje specifické dovednosti, jež by týmy, které budou konkrétní posouzení provádět, měly mít. Obecně doporučujeme, abyste zapojili multidisciplinární týmy, protože posouzení může vyvolat otázky z různých oblastí – od politických záležitostí až po IT nebo právní otázky²². Multidisciplinární tým se skládá z osob s různými odbornými znalostmi, které na daných úkolech pracují společně. Může zahrnovat odborníky na konkrétní téma (např. zdravotnictví, daně nebo vzdělávání), tvůrce legislativy, návrháře služeb, specialisty na obchodní pravidla atd. Abyste určili profily, které můžete potřebovat, můžete vyjít z toho, že zvažíte různé rozměry interoperability (právní, organizační, sémantický a technický).

Pro menší veřejné organizace může být obtížné najít vhodné odborníky. Proto je důležité naplánovat flexibilní podpůrná opatření, která by v krajním případě mohla mít podobu pověření provedením posouzení interoperability. Pověření však neznamená přenesení právní odpovědnosti.

5.4.3 Prozkoumání možností opakovaného použití a automatizace

Dbejte také na to, aby se pro posouzení interoperability shromažďovaly pouze relevantní údaje, a tím se minimalizovalo úsilí a zdroje vyčleněné na zpracování údajů. Ujistěte se, že shromážděné údaje lze v co největší míře opakovaně použít pro související posouzení a postupy.

Co nejvíce opakovaně používejte nástroje, které Komise poskytla k automatizaci těchto úkolů. V případě potřeby je doplňte, abyste maximalizovali jejich automatizaci.

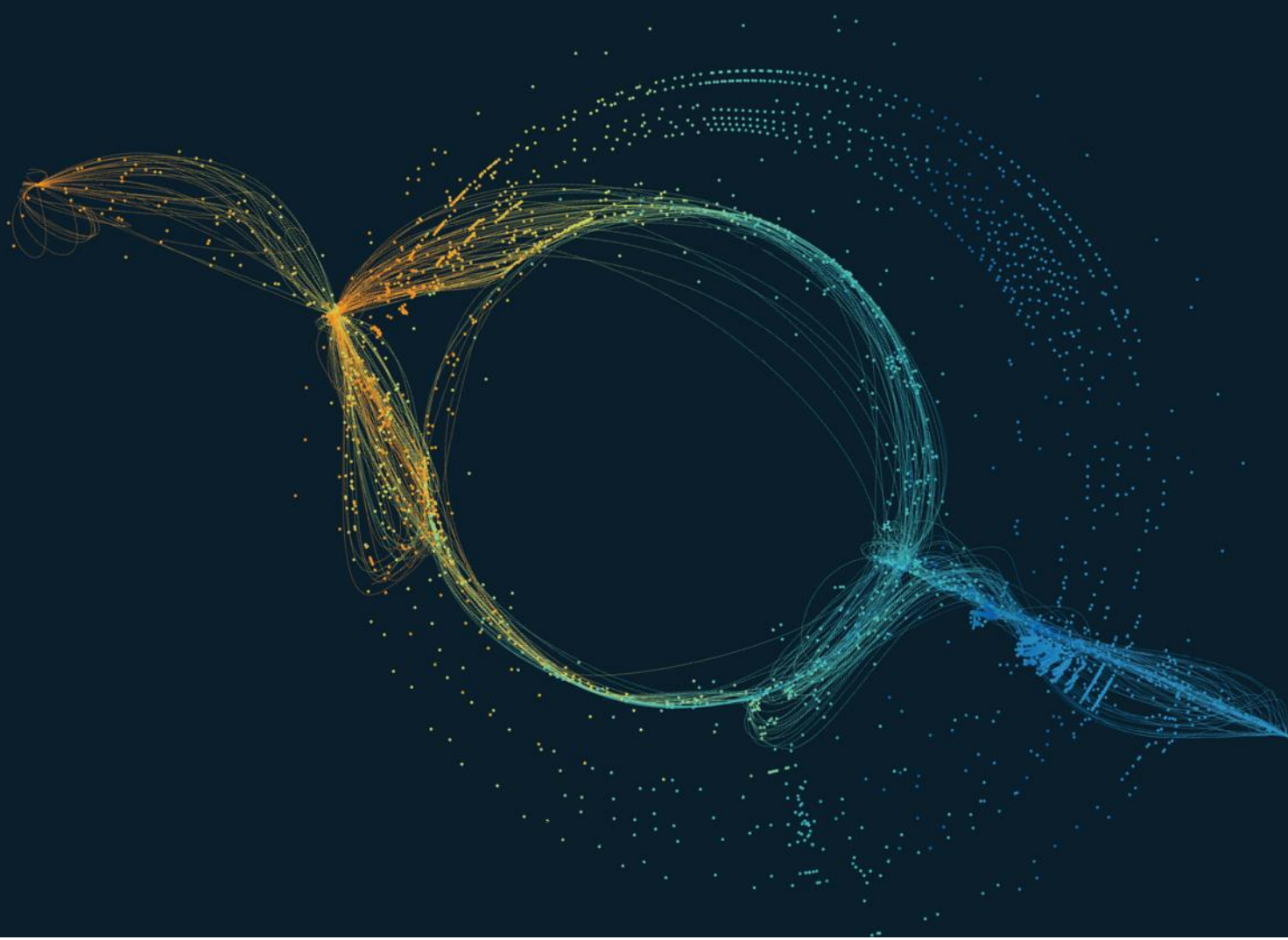
Shrnutí

Aby bylo možné plně využít hodnoty posouzení interoperability, je nutné zavést řádný režim řízení celého postupu. Ten by měl vycházet ze začlenění posouzení do stávajících postupů (ať už jsou již používané a známé, nebo vyžadují určitý průzkum). Výměnu znalostí s dalšími veřejnými organizacemi, které rovněž zavádějí postupy, mohou usnadnit jednotná kontaktní místa v členském státě nebo koordinátor interoperability v subjektu Unie.

²² Inspiraci naleznete v [pokynech k multidisciplinárním týmům](#).

Je důležité vzít v úvahu kontext, ve kterém jsou tato posouzení prováděna, protože řídicí struktura, stávající postupy řízení, které s posouzením souvisejí, nebo stávající případy použití mohou nabídnout cenné poznatky i možnosti opakovaného použití. Je také vhodné zvážit organizační kulturu, v níž bude posouzení probíhat, a stávající dovednosti.

6 Další zdroje a budoucí vývoj těchto pokynů

Tyto pokyny mají při posuzování interoperability sloužit jako první výchozí bod. K dispozici jsou již i některé další zdroje. Další se zrovna vypracovávají nebo budou vypracovány v nadcházejících měsících. Tato kapitola obsahuje stručný přehled stávajících a budoucích zdrojů a končí krátkým rozbohem budoucího vývoje pokynů.

6.1 Stávající zdroje

[Portál Interoperabilní Evropa](#)

Portál Interoperabilní Evropa je ústředním místem pro výměnu znalostí, a to jak pro nařízení o interoperabilní Evropě obecně, tak pro konkrétní témata (např. pro posouzení interoperability, a dokonce i pro jednotlivá řešení interoperability).

EIF

[Evropský rámec interoperability](#) je základním dokumentem pro interoperabilitu veřejných služeb v EU. Základním rysem Evropského rámce interoperability je, že definuje interoperabilitu nejen jako technickou záležitost, ale také jako záležitost, která zahrnuje čtyři dimenze (právní, organizační, sémantickou a technickou). Obsahuje 47 doporučení na základě dvanácti zásad a jeho další vývoj bude řídit Sbor pro Interoperabilní Evropu.

Stručný přehled si můžete prohlédnout zde: [Nový Evropský rámec interoperability \(youtube.com\)](#)

Soubor nástrojů Evropského rámce interoperability

[Soubor nástrojů Evropského rámce interoperability](#) byl vytvořen jako vodítko pro vnitrostátní orgány veřejné správy a jako nástroj, který potřebují ke sladění svých vnitrostátních rámců interoperability s Evropským rámcem interoperability s cílem podpořit interoperabilitu na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU. Lze zde také najít [řešení](#) seskupená podle zásad.

[Pokyny pro zlepšování právní úpravy a soubor nástrojů pro zlepšování právní úpravy](#)

Pokyny pro zlepšování právní úpravy stanoví zásady, kterými se Komise řídí při přípravě nových iniciativ a návrhů a při správě a hodnocení stávajících právních předpisů. Pokyny se vztahují na každou fázi legislativního cyklu. Doprovází je soubor nástrojů pro zlepšování právní úpravy, který uvádí pokyny do praxe a představuje pokyny, tipy a osvědčené postupy.

[Akademie pro Interoperabilní Evropu](#)

Akademie pro Interoperabilní Evropu (Akademie IOPEU) je vzdělávací iniciativa podporovaná Komisí. Jejím hlavním cílem je posílit pokročilé digitální dovednosti veřejné správy v oblasti interoperability. Toho dosahuje prostřednictvím nabídky online kurzů (včetně kurzů o interoperabilitě obecně, o Evropském rámci interoperability a o Evropské referenční architektuře interoperability).

6.2 Budoucí nástroje

Při provádění posouzení interoperability a při vypracování a zveřejnění příslušné zprávy mohou pomoci online nástroje poskytované Komisí, které mají být používány dobrovolně. Používání těchto nástrojů Komise je velmi doporučováno, protože budou také začleněny do širšího kontextu portálu Interoperabilní Evropa, kde jsou zveřejňovány zprávy – tím se zpřístupní více zúčastněným stranám, jako jsou veřejné organizace, a podpoří se tak vzájemné učení a opakované používání údajů, pojmů a řešení.

Pokud chcete přispět k vývoji těchto nástrojů sdílením svých zkušeností a nápadů, můžete zvážit účast na seminářích propagovaných na portálu Interoperabilní Evropa (např. [setkání uživatelské skupiny portálu Interoperabilní Evropa](#)).

6.3 Budoucí vývoj pokynů

Cílem tohoto aktuálního vydání pokynů je poskytnout vám vodítko nejen při provádění samotného posouzení, ale také při stanovování postupů pro posuzování a jejich začleňování do stávajících postupů. Posouzení zatím nejsou povinná, takže nemůžeme s jistotou říci, jak budou tyto postupy vypadat ve vašem konkrétním případě. Pokyny se proto budou dále vyvíjet a přizpůsobovat novým okolnostem, jakmile se posouzení stanou povinnými, tj. jakmile budou provedena první posouzení a my se o nich budeme moci dozvědět z vašich zpráv. Proto vás vyzýváme, abyste dokumentovali své zkušenosti nejen s dodržováním pokynů, ale také s jejich prováděním, a abyste nám poskytli zpětnou vazbu. Můžete tak učinit tím, že se přidáte do naší [skupiny na portálu Interoperabilní Evropa](#), v níž vždy najdete nejaktuálnější verzi pokynů a další užitečné informace a kde se můžete zapojit do diskusí s ostatními odborníky.

Vaše zkušenosti nám spolu se zpětnou vazbou získanou od Sboru pro Interoperabilní Evropu a jejich pracovních skupin pomohou vypracovat další verzi těchto pokynů. Posouzení se mohou značně lišit rozsahem a cíli, přičemž pokyny by měly odrážet současné postupy. Pokyny budou proto často revidovány, a tím budou co nejvíce relevantní a užitečné.

@InteroperableEU

Join the Interoperable Europe
LinkedIn group

@InteroperableEurope

Subscribe to
the interoperable newsletter
europe